

ADAY
ARAŞTIRMA
ÜNİVERSİTESİ

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

1. ULUSAL İŞYERİ TEMELLİ MESLEKİ EĞİTİM ÇALIŞTAYI (İŞTEM) “İŞ’TE EĞİTİM” ÇALIŞTAY RAPORU

Kocaeli Üniversitesi

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim
Çalıştayı (İŞTEM) "İş'te Eğitim"
Çalıştay Raporu

Editör

Prof. Dr. Nuh Zafer CANTÜRK

Hazırlayan

Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ

Prof. Dr. Hasan KAYA

Öğr. Gör. Taala ÇAKIR OSKAY

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Sıla ÖZBEY

Kurumsal İletişim Ofisi

Basım İşleri

Ali CEBECİ

Tolga BAYUR

Ramazan TOLUN

İletişim

Kocaeli Üniversitesi

0262 303 1000

ONUR KURULU

İlhami AKTAŞ

Kocaeli Valisi

Doç. Dr. Tahir BÜYÜKAKIN

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Nuh Zafer CANTÜRK

Kocaeli Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hacı Ali MANTAR

Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Muzaffer ELMAS

Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü

YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Ömer Faruk ÇELİK

Kocaeli Üniversitesi Rektör Yardımcısı (Yönetim Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Hasan KAYA

Kocaeli Üniversitesi (Düzenleme Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Mustafa TÜRKMEN

Gebze Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Abdulkadir CENGİZ

Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ

Kocaeli Üniversitesi

Öğr. Gör. Mustafa Kemal YAVUZYİĞİT

Kocaeli Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Ömer Faruk ÇELİK

Kocaeli Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Dr. Hayri BARAÇLI

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri

Doç. Dr. Mustafa EREN

Kocaeli Üniversitesi Genel Sekreteri

Prof. Dr. Hasan KAYA

Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa TÜRKMEN

Gebze Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Abdulkadir CENGİZ

Kocaeli Üniversitesi

Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ

Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. Banu KÜÇÜKSARAÇ

Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. Aysen Şimşek KANDEMİR

Kocaeli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet BAMYACI

Kocaeli Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Ece SİMOOĞLU SARI

Kocaeli Üniversitesi

Öğr. Gör. Mustafa Kemal YAVUZYİĞİT

Kocaeli Üniversitesi

Öğr. Gör. Taala ÇAKIR OSKAY

Kocaeli Üniversitesi

Özge KEÇECİ

Kocaeli Üniversitesi

Özgür KARACAOĞLU

Kocaeli Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	I
ŞEKİLLER LİSTESİ	II
ÖNSÖZ	III
SUNUŞ	IV
GİRİŞ	V
YÖNETİCİ ÖZETİ	VI
ÇALIŞTAY KURULLARI	VII
KATILIMCI FİRMALAR	VIII
ÇALIŞTAYIN AMACI ve ORGANİZASYONU	IX
1. Çalıştay Masalarındaki Verilere Yönelik İçerik Analizi Sonuçları	16-36
1.1. Çalıştay Masalarında 1. ve 2. Oturumlar İçin Katılımcılara Yöneltilen Odak Grup Çalışması Yönetimi	
1.2. Mevcut Durum Tespiti	
1.3. Strateji Geliştirme	
2. Çalıştay Sonunda Yapılan Anket Çalışmasının Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Yönelik Analiz Sonuçları	36-39
2.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	
2.2. Katılımcıların Daha Önce Benzer Bir Çalıştay veya Etkinlik Deneyimi	
2.3. Katılımcıların Buldukları Firmada Çalışan Sayısı	
2.4. Katılımcıların Buldukları/Temsil Ettikleri Firmalarının Faaliyet Süresi	
3. Katılımcıların Çalıştay Organizasyonuna Yönelik Tutumları	39-40
4. Katılımcıların İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Uygulamasına Yönelik Tutum Faktörleri	40-42
SONUÇ ve ÖNERİLER	42-43
KAYNAKLAR	44-45
Çalıştay Görselleri ve Fotoğrafları	46-47
Basın Yansımaları	48-49
EKLER	50-88

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Mevcut Durumuna İlişkin İfadeler	18-21
Tablo 2. İşyeri Temelli Mesleki Eğitime İlişkin Öne Çıkan Konular	22
Tablo 3. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Mevcut Durumuna Yönelik İfadelerin Masa Temalarına Göre Dağılımı	23
Tablo 4. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Strateji Önerileri	24-26
Tablo 5. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Öne Çıkan Öneriler	27
Tablo 6. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Önerilerin Masalara Göre Dağılımı	27-28
Tablo 7. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncelleme Gerektiren Konuları, Riskler ve Öneriler	28-29
Tablo 8. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Öne Çıkan Konular	30
Tablo 9. Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Önerilerin Masalara Göre Dağılımı	30-31
Tablo 10. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Konular	31-32
Tablo 11. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Konuların Masalara Göre Dağılımı	33
Tablo 12. Dijital Dönüşüm İle Staj, İME, Uzun Dönemli Staj Gibi Uygulamalara Yönelik Etkileşim	34
Tablo 13. Dijital Dönüşüme Yönelik Konuların Masalara Göre Dağılımı	35
Tablo 14. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılımı	37
Tablo 15. Katılımcıların Daha Önce Benzer Bir Çalıştay Veya Etkinlik Deneyimi	38
Tablo 16. Katılımcıların Görev Yaptıkları Firmalardaki Çalışan Sayısını Dağılımları	38
Tablo 17. Katılımcıların görev yaptıkları firmaların faaliyet süresi	39
Tablo 18. Katılımcıların Çalışmaya yönelik tutum ortalamaları	39-40
Tablo 19. İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Tutum Faktörleri Güvenilirlik ve Geçerlilik Testi	40
Tablo 20. Katılımcıların İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Tutum Faktörler	41

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Mevcut Duruma İlişkin Öne Çıkan Konular	22
Şekil 2. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Öne Çıkan Öneriler	27
Şekil 3. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Öne Çıkan Konular	30
Şekil 4. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Öne Çıkan Konular	32

ÖNSÖZ

Kocaeli, yüzölçümü ve nüfusu bakımından açısından ülke içerisinde büyük bir paya sahip olmamasına karşın, imalat sanayi açısından Türkiye'nin en önde gelen illeri arasında yer almaktadır. İl düzeyinde yapılan hesaplamalara göre, Kocaeli, 2023 yılında kişi başına gayrisafi yurt içi hasılda (GSYH) 516.460 TL ile ilk sırada yer alan il olurken, 2024 yılında 788 bin 873 TL ile ikinci sırada yer almıştır. Kocaeli'nin ekonomik faaliyetlerinde sanayinin; il GSYH içindeki payı yüzde 41,1'dir. Son 10 yıllık verilere göre Türkiye imalat sanayine sağladığı katkısı yüzde 13'tür. Türkiye'nin en büyük 500 firmasının 79'u Kocaeli'de faaliyet göstermekte olup, 14 adet organize sanayi bölgesi, 5 adet teknopark ve 2 adet serbest bölge bulunmaktadır. Bu OSB'lerden başta TOSB Otomotiv Tedarik Sanayi İhtisas OSB, Kimyacılar OSB, Makine OSB, Plastikçiler OSB olmak üzere büyük bir kısmı ihtisaslaşmıştır. Türkiye'deki 81 il arasında, yabancı sermayeli firmaların en fazla kapasite raporlu tesisinin bulunduğu il Kocaeli'dir. Otomotiv ana ve yan sanayi, makine imalatı, demir-çelik, kimya, plastik ve kauçuk, elektrikli makineler ve metal ürünleri gibi katma değerli sektörler öne çıkmakta, 37 adet liman tesisi ile aynı zamanda bir liman kenti olma özelliği de taşımaktadır. Sanayinin merkezi konumunda olan Kocaeli özel sektör Ar-Ge Merkezi sayısında Türkiye üçüncüsü, Tasarım Merkezlerinde ise Türkiye beşincisidir. Sanayi, ticaret ve Ar-Ge'deki öncü yapısının yanısıra dört mevsim turizm varlıkları ve verimli tarım arazileriyle özgün bir kent özelliğine sahiptir. Kocaeli ili, sanayi, ticaret, Ar-Ge, turizm, tarım gibi birçok alandaki zengin ve öncü yapısıyla birlikte, nitelikli işgücü ihtiyacının nicelik ve çeşitlilik açısından yoğun yaşandığı bir durum ile karşı karşıyadır.

Özellikle imalat sektöründeki işgücü ihtiyacı, başta mesleki eğitim olmak üzere birçok alanda eğitim almış bireylerin yetiştirilmesini kentin önemli konuları arasına taşımaktadır. Mesleki eğitime ağırlık veren ortaöğretim yapılanmasının yanı sıra üç üniversitenin bulunduğu ilimizde, imalat sektörüne yönelik işgücü yetiştiren Kocaeli Üniversitesi ve Gebze Teknik Üniversitesi nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamada üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde etkin faaliyet göstermektedir. Ülkemizin büyük üniversiteleri arasında yer alan Kocaeli Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Teknoloji Fakültesi ile birlikte özellikle, 15 adet Meslek Yüksekokulu ile imalat sanayinin üretime yönelik işgücü ihtiyacını karşılamada stratejik öneme sahiptir. Son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde gündeminde olan İşyeri Temelli Mesleki Eğitim odağında, İşletme Mesleki Eğitim (İME) modeli ilimizin nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasında Kocaeli Üniversitesi'nde etkili bir şekilde uygulanmaktadır. İşleri temelli mesleki eğitimin çeşitli uygulamalar ile geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, Kocaeli Üniversitesi'nin öncülüğünde VI. İMES Organize Sanayi Bölgesi'nde üniversitelerimiz, kamu kurumlarımız ve sanayi temsilcilerinin geniş katılımıyla 11 Aralık 2025 tarihinde "I. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Çalıştaydan elde edilen verilerin yer aldığı bu rapor, nitelikli işgücü yetiştirme ve üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesine yönelik politikalarda karar vericilere yol göstericiliği bakımından oldukça değerlidir. Çalıştayı gerçekleştirilmesine öncülük eden Kocaeli Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Nuh Zafer CANTÜRK başta olmak üzere emeği geçen paydaş ve katılımcılara teşekkür ediyor, çalıştay sonuçlarının işyeri temelli mesleki eğitimin geliştirilmesinde faydalı olmasını ümit ediyorum.

Saygılarımla,

İlhami AKTAŞ
Kocaeli Valisi

SUNUŞ

Üniversite-Sanayi İşbirliği, bir devlet politikası olarak uzun bir geçmişe sahip kavramdır. Üniversitelerin, toplum ve iş dünyasının gerekliliklerini dikkate alarak öğretim faaliyetlerini şekillendirmesini besleyecek olan üniversite-sanayi işbirliği girişimleri, son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tartışılan ve geliştirilmeye çalışılan önemli konulardan biridir. Üniversite-sanayi işbirliği faaliyetleri, üniversitelerin bilgi birikimini, yetiştirmiş insan gücü ve sahip olduğu araştırma potansiyelini, sanayinin uygulama deneyimi ve finansal imkanları ile bütünleştirerek kurumsallaştırıp, sürdürülebilir bir şekilde yürütmesi çerçevesinde şekillenmektedir.

Bu bağlamda üniversiteler, sanayinin ihtiyacına uygun işgücü yetiştirmek üzere eğitim müfredat ve içeriklerini belirlemek başta olmak üzere, Ar-Ge faaliyetlerinde, lisansüstü eğitim, araştırma ve tez çalışmalarında sektör-sanayi işbirliğini geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmaktadırlar. Böylece, yenilikçi teknolojilerin gelişmesine öncülük eden üniversiteler aynı zamanda bilimsel birikimin oluşmasında da etkin rol oynamaktadırlar. Özellikle, sektörün ihtiyacına yönelik nitelikli işgücü yetiştirmede teknik ve mesleki faaliyetler yürüten üniversiteler, sanayinin işgücü ihtiyacını temin etme noktasındaki rolü ile kurumsal sosyal sorumluluk, toplumsal katkı, sürdürülebilirlik gibi alanlarda yenilikçi stratejilerle yeni işbirlikleri yapmaktadırlar.

Teknolojik yenilikler ile birlikte gelişen dijitalleşme, başta istihdam yapısını etkileyerek yeni iş alanlarının açılmasına olanak sağlarken, diğer yandan bazı iş alanlarının ortadan kalmasına veya ihtiyaç duyulan işgücü niteliğinin değişmesine neden olmuştur. İşgücü niteliğine ilişkin talep, ilk çağlardan beri işgücü piyasasının ihtiyacına göre şekillenmiştir. Sanayideki her bir değişim, işgücü ve işverenin rollerinin, sorumluluklarının ve görev tanımlarının değişmesine neden olmaktadır. Endüstri 4.0'ın etkin bir şekilde yaşandığı günümüzün işgücü piyasasında nitelikli işgücü ihtiyacının artması, mesleki eğitim veren okullar ve üniversitelerin talebi karşılayacak önemli tedarik noktaları haline gelmesinin önemini artırmıştır. Özellikle üniversitelerin işgücü temininde artan önemi, devlet politikalarında birincil işgücü pazarı rolüne sahip olmalarına neden olmuştur.

Genç nüfus potansiyeli, üniversite öğrencisi ve mezun potansiyeli yüksek olan ülkemizde, nitelikli işgücü, üretimde Ar-Ge ihtiyacının artışıyla birlikte, toplumdaki diğer tüm kurumlara benzer şekilde, üniversitelere yönelik olarak toplumla ve sanayi ile sürekli etkileşim konularına ilişkin devlet politikası çalışmaları yapılmaktadır. Böylece, değişen dünya ile rekabet edebilecek büyük bir değişim süreci gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, ülkemizde üniversite anlayışı, toplumun girişimcilik ve yenilikçilik beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen, dördüncü nesil olarak adlandırılan üniversite modeline doğru ilerlemektedir. Yükseköğretim Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Erol ÖZVAR'ın yakın zamanda önemine vurgu yaptığı İşyeri Temelli Mesleki Eğitime yönelik çalışmalar, bu gelişimin önemli göstergelerindedir.

Kocaeli Üniversitesi, ülkemizin nicelik ve nitelik açısından öğrenci potansiyeli yüksek, mesleki alan çeşitliliği bakımından önde gelen üniversiteleri arasında yer almaktadır. Ülkemiz sanayisinin yaklaşık %13,5'inin gerçekleştirdiği lokomotif kent olan Kocaeli'nin nitelikli istihdam ihtiyacını karşılama misyonumuz ve sahip olduğumuz güçlü potansiyel açısından Kocaeli Üniversitesi olarak sorumluluğumuzun farkında olduğumuz için sanayimizin ihtiyaçlarını karşılamak için çok çeşitli faaliyetlere ev sahipliği yapmaktan onur duyuyoruz. Bu bağlamda birbiri ilişkili olacak şekilde I. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İŞTEM), Dijital Çağda Mesleki Eğitim Çalıştayı, Organize Sanayi Bölgelerinin Sorunları ve Dönüşümü Çalıştayı, Kamu-Üniversite -Sanayi İşbirliği Çalıştayı ve Yapay Zeka Etki Çalıştaylarını planladık.

Kocaeli Valiliği öncülüğünde, Kocaeli Üniversitesi tarafından kentimizin önde gelen kurum ve kuruluşlarının paydaşlığıyla 11 Aralık 2025 tarihinde kamu ve özel kurum ve kuruluşların geniş katılımıyla VI. İMES Organize Sanayi Bölgesi'nde düzenlediğimiz "I. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İŞTEM)" ndan elde edilen veriler çerçevesinde hazırlanan raporu sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Raporun, başta Kocaeli ili ve Marmara Bölgesi olmak üzere ulusal düzeyde işyeri temelli mesleki eğitime yönelik geliştirilecek politikalara yol gösterici fayda sağlamasını diliyor, başta Kocaeli Valisi Sayın İlhami AKTAŞ olmak üzere, organizasyona ev sahipliği yapan VI. İMES OSB Başkanı Sayın Ahmet TOKKAN'a ve çalıştaya katkı sunan tüm paydaşlarımıza ve katılımcılara teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Nuh Zafer CANTÜRK
Rektör

KATILIMCI FİRMALAR

AES Geoteknik Müh. ve Danışmanlık Ltd. Şti.
Akademi OSGB
Akçelik Gruop
Alaşar Grup
Altınay Modifikasyon Merkezi Tic. A.Ş.
Atabay Kimya San. ve Tic. A.Ş.
Atılımcı İş Adamları Derneği
Ayhanlar Holding
Bando Kayış Sanayi ve Ticaret A.Ş.
BASE Studio Arge ve Teknoloji Sanayi A.Ş.
Bayegan Şirketler Grubu
Beldeport
Bilge Inox A.Ş.
Bilişim Vadisi 42 Yazılım Okulları
ByChem
Çizmeci Gıda
Çökmez İnşaat
Dağköy Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Doğan Turizm
Doğtat
Dostel Makina San. ve Tic. A.Ş.
Doyuyo
Ersetur
Eva Elektro Mekanik
Faraero & Farform Otomotiv Sanayi A.Ş.
Fikir OSGB
Ford Otosan
Görkem Ortak Sağlık Güvenlik Birimi Tic. Ltd. Şti.
Haldız İnşaat
Hamle Yazılım
Hktm
INDUCTOTHERM İndüksiyon Sistemleri Sanayi A.Ş
İnsan Kaynakları Dayanışma Derneği (İKDAY)
İMES OSB Mükemmeliyet Merkezi
İntetra Teknoloji ve Bilişim Hizmetleri A.Ş.
İZGİAD
KDG
Kibar Holding
KJ POWER (KÜRKÇÜOĞLU JENERATÖR)
Klüh MultiServices
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İstihdam Ofisi
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Muhtarlık İşleri Daire Başkanlığı
Kocaeli Tarım İl Müdürlüğü
Kocaeli Ziraat Mühendisleri Odası
Koruma Klor
Kuzey Marmara Otoyolu
Leyon Mühendislik İnşaat Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
Mega Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Milhans Gıda
MSD Kimya
MÜSİAD
Ortem
OSGB Geri Dönüşüm
Paynet Ödeme Sistemleri A.Ş.
Plastay Kimya
Polin Group
Polisan
Prometeon
RMA Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.
Roch
Santa Farma
Setcard
Silvan Sanayi
Sistem Teknik Sanayi Fırınları A.Ş.
Smart Güneş Teknolojileri
TAYSAD
TEKNODER
Torun Metal A.Ş.
Uzer Makina
Vivo
Yametaş Yassı Metal Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.
Yüzyıl Grup

GİRİŞ

Üniversiteler ile sanayi işbirliği, bir devlet politikası olarak uzun bir geçmişe sahip kavramdır. Üniversitelerin, toplum ve iş dünyasının gerekliliklerini dikkate alarak öğretim faaliyetlerini şekillendirmesini besleyecek olan üniversite-sanayi işbirliği girişimleri son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tartışılan ve geliştirilmeye çalışılan önemli konulardan biridir (Cengiz, 2014). Üniversite-sanayi işbirliği kavramı, üniversitelerin bilgi birikimini, yetişmiş insan gücü ve sahip olduğu araştırma potansiyelini, sanayinin uygulama deneyimi ve finansal imkanları ile bütünleştirilerek kurumsallaştırılmış sürdürülebilir faaliyetler yürütmesi şeklinde ifade edilmektedir (Çelik, 2021; Oskay vd., 2025).

Teknolojik yenilikler ile birlikte gelişen dijitalleşme, istihdamı da etkileyerek yeni iş alanlarının açılmasına olanak sağlarken, diğer yandan bazı iş alanlarının ortadan kalmasına veya ihtiyaç duyulan işgücü niteliğinin değişmesine neden olmuştur (Petropoulos, 2018; Spencer vd. 2021). İşgücü niteliğine ilişkin talep, ilk çağlardan beri işgücü piyasasının ihtiyacına göre şekillenmiştir. İlk çağlarda, bireylerin kendileri ve birincil derecede yakını olan ailelerinin temel beslenme barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamaya avcılık ve toplayıcılık faaliyetleri ile odaklanırken, tarımsal üretim ile birlikte yerleşik hayata geçtikten sonra toplumsal üretim ve toplumsal tüketim esaslı ticari temelli davranış göstermeye başlamışlardır. Bu durum, işgücü ve işverenin rollerinin, sorumluluklarının ve görev tanımlarının değişmesine neden olmuştur (Aktan & Tunç, 1998; Bilgili, 2024).

Günümüzde yaşanan teknolojik yapı, üretim verimliliğini artırırken (Öcal & Altıntaş, 2018), endüstri devrimlerinin başlangıcından bugüne ihtiyaç duyulan işgücü niteliğinin de fiziksel yetkinlik gerektiren beden gücü ağırlıklı nitelikten zihin gücü niteliğine evrilmesi sonucunu doğurmuştur (Bilgili, 2024). İşgücü piyasasında nitelikli işgücü ihtiyacının artması, mesleki eğitim veren okullar ve üniversitelerin talebi karşılayacak önemli tedarik noktaları haline gelmesini sağlamıştır. Özellikle üniversitelerin işgücü temininde artan önemi, devlet politikalarında birincil işgücü pazarı rolüne sahip olmalarına neden olmuştur. Genç nüfus potansiyeli, üniversite öğrencisi ve mezunu potansiyeli yüksek olan ülkemizde nitelikli işgücü, üretimde ar-ge ihtiyacının artışıyla birlikte, üniversitelerin toplumdaki diğer tüm kurumlara benzer şekilde, toplumla sürekli etkileşim içerisinde olmasına yönelik devlet politikası çalışmaları yapılmaktadır. Böylece, değişen dünya ile rekabet edebilecek büyük bir değişim süreci gerçekleşmektedir (Oskay vd., 2025).

Bu bağlamda, çalıştay katılımcılarına ilham vermesi amacıyla açılış konuşmaları ardından davetli konuşmacılar sunumları gerçekleştirilmiştir. OSBÜK Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Bekki 'OSB'ler ve Mesleki Eğitim', MEB Eğitim Politikaları Daire Başkanı Durmuş Can "Mesleki ve Teknik Eğitim Süreci ve Uygulamaları"; MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Taşpınar "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulamaları"; Mesleki ve Yeterlik Kurumu önceki Başkanı Prof. Dr. Necmi İlhan ise "Değişen ve Dönüşen Dünyada Yeni Meslekler ve Geleceğin Meslekleri" adlı sunumlar gerçekleştirmişlerdir. Sunumlar çerçevesinde, mesleki eğitimin işyeri temelli uygulanmasının önemine değinilmiş, ortaöğretim, ön lisans ve lisans düzeyinde konunun bütüncül olarak ele alınmasına vurgu yapılmıştır.

Bulduğumuz işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu bilişsel, öz yeterlik, başkalarıyla çalışma, teknolojik beceri grupları içerisinde yer alan 15 temel becerinin (WEF, The Future of Jobs, 2020) tam anlamıyla kazandırılabilmesinin "İşyeri Temelli Mesleki Eğitim" ile ilişkili olduğunun altı çizilmiştir. Bu beceriler, analitik düşünce ve inovasyon, aktif öğrenme ve öğrenme stratejileri, karmaşık problem çözme, eleştirel düşünme ve analiz, yaratıcılık özgünlük ve girişim, liderlik ve sosyal etki, teknoloji kullanımı izleme ve kontrol, teknoloji tasarımı ve programlama, direnç stres toleransı ve esneklik, akıl yürütme problem çözme ve fikir oluşturma, duygusal zeka, sorun giderme ve kullanıcı deneyimi, hizmet oryantasyonu, sistem analizi ve değerlendirmesi, ikna ve müzakere olarak sıralanmıştır.

Kocaeli Üniversitesi, bulunduğu kentin sanayideki öncü rolüne uygun eğitim çeşitliliği yapısı ve sanayinin ihtiyacını dikkate alan sürekli güncellemeler ile yeni eğitim modelleri geliştirmeye yönelik strateji ve politikalarıyla "İşyeri Temelli Mesleki Eğitim" çerçevesinde İşletme Mesleki Eğitim (İME) gibi uygulamalarıyla Üniversite-Kamu-Sanayi üçlü işbirliklerine yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bu çalıştay raporu, yapılan birçok çalışma, faaliyet ve uygulamanın raporlaştırılmasına, ihtiyaç ve gerekliliklerin kayıt altına alınmasına temel teşkil etmek açısından oldukça önemlidir.

ÇALIŞTAYIN AMACI ve ORGANİZASYONU

Çalıştayın Genel Amacı

Değişen dünya koşulları ile birlikte, Eğitim/Öğretim, sektörel çalışma alanları ve ihtiyaç duyulan mesleki bilgi ve becerilerde de değişim kendini hissettirmektedir. Sektörel işgücü ve istihdam yönünden Ülkemizin çok önemli merkezlerinden olan Kocaeli de Mesleki Eğitimin günümüz koşullarında yeterliği, bireysel öğrenme süreçleri, metaverse gibi teknolojik dönüşümler ile etkileşimleri Kocaeli Üniversitesi moderatörlüğünde değerlendirilecektir. Sektörtemsilcilerinin, mezun öğrencilerden beklentilerini, işletmelerde istihdam etmek istedikleri adaylar ile iletişimlerini, dijital dönüşümün hangi sektörlerde daha çok istendiğini ya da geleneksel üretim yöntemlerinin sektörel bazlı talep ve beklentilerinin esas alınacağı Üniversite – Sanayii temelli bir çalıştay düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Çalıştayın Stratejik Hedefleri

- * Mevcut durumdaki Üniversite Bölümleri ve Programları ile Sektör çalışanlarının tespiti
- ** Mesleki Eğitim de teknolojik dönüşüm gereksinimleri
- *** İşletmede Mesleki Eğitim (İME) ve Staj süreçleri
- **** Sektörlerden beklenen nitelikli işgücünde Mavi Yaka-Gri Yaka ve Beyaz Yaka istihdamı
- ***** Üniversite – Sanayii işbirlikleri
- ***** Mesleki Eğitimin ulusal ve uluslararası koşullarda yetkinlikleri

Çalıştay Çıktıları:

- * Mesleki alanlardaki bölüm ve programların ders müfredat revizyonları
- * Mesleki eğitim alanında Dijital dönüşüme uygun laboratuvarlar oluşturulması/revize edilmesi
- * İME uygulamalarının yaygınlaştırılması
- * Stajyer öğrenci sayılarının artırılması
- * Mezuniyet sonrası istihdam sayılarının belirlenmesi
- *Dijital dönüşüme uygun olan sektörlerin belirlenmesi ve Üniversite bölümleri/programları ile ilişkilendirilmesi
- * Geleneksel üretim yöntemleri ile çalışan sektörlerin, dijital dönüşümden belentileri
- *Mesleki Eğitim alanlarında Üniversite-Sektör eşleşmelerinin yapılarak Laboratuvar altyapılarının güçlendirilmesi ve ikili işbirlikleri

Çalıştay Masalarındaki Başlıklar/ Temalar:

- 1-Bilişim Teknolojisi Sektörü
- 2-Boya ve Kimya Sektörü
- 3-Enerji Sistemleri Sektörü
- 4-Elektronik/Mekatronik/ Otomasyon Sektörü
- 5-Gıda Sektörü
- 6-İlaç Sektörü
- 7-İnşaat Sektörü
- 8-Lastik / Plastik Sektörü
- 9-Lojistik Sektörü

- 10-Makine ve İmalat Teknolojileri Sektörü
- 11-Metalurji ve Metal Sektörü
- 12-Otomotiv Sektörü
- 13-Tarım Sektörü
- 14-İşletme ve Yönetim Sektörü
- 15-Çevre ve İSG Sektörü

Çalıştay Masalarındaki Katılımcıların Dağılımı:

- 1-Moderatör (Öğretim Üyesi)
- 2-Raportör (Öğretim Üyesi)
- 3-İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
- 4-OSB Bölge Müdürleri / Temsilcileri
- 5- İŞKUR Temsilcisi
- 6- MYK Temsilcisi
- 7- Kalkınma Ajansı Temsilcisi
- 8- Sektör Temsilcileri / İK Yöneticileri
- 9- Büyükşehir Bld. İK. İstihdam Ofisi

Çalıştay Odak Konuları ve Çıktılarında Hedeflenen Amaçlar:

Bu çalıştay, aşağıdaki temel amaçlar doğrultusunda planlanmıştır:

- Mesleki ve teknik eğitimde mevcut durumun çok yönlü olarak değerlendirilmesi,
- Eğitim kurumları ile reel sektör arasındaki iş birliğinin artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesi,
- Öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam edilebilirliklerini artıracak yapısal önerilerin ortaya konması,
- Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde uygulanabilir politikaların şekillendirilmesine katkı sağlanması.

ÇALIŞTAY MASALARINDAKİ VERİLERE YÖNELİK İÇERİK ANALİZİ SONUÇLARI

Çalıştayın masalardaki odak grup görüşmesi iki oturum şeklinde planlanmıştır. Masaların moderatör ve raportörlerinin dağılımı, oturumların planlaması ve yöntemi aşağıda sunulmuştur.

Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İŞTEM – 2025)

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı, mesleki eğitimin nitelikli işgücü ihtiyacına uygun olarak geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek olup, tüm paydaşlarla ortak akılda buluşulması hedeflenmektedir. Çalıştay kapsamında, geçmiş deneyimler, mevcut durum, gelecek planlamaları ve iyi uygulama örnekleri ele alınarak; elde edilecek raporlar, uygulanabilir çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir. Odak grup çalışmaları, aşağıda belirtilen 15 tema altında, iki oturum şeklinde ilgili kurum, kuruluş ve paydaşların katılımı ile gerçekleştirilecektir.

ÇALIŞTAY MASALARI TEMSİLCİLERİ

1-Bilişim Teknolojisi Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Hikmet Hakan GÜREL

Raportör: Öğr. Gör. Mustafa Kemal YAVUZYİĞİT

9-Lojistik Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Ümit ALNIAÇIK

Raportör: Doç. Dr. Merve GERÇEK

-Boya ve Kimya Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Nalan TEKİN

Raportör: Öğr. Gör. Dr. Ruhan ÖZEL

10-Makine ve İmalat Teknolojileri Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Cenk ÇELİK

Raportör: Dr. Öğr. Üyesi Serkan AKTAŞ

3-Enerji Sistemleri Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Engin ÖZDEMİR

Raportör: Doç. Dr. Murat AYAZ

11-Metalurji ve Metal Sektörü

Moderatör: Öğr. Gör. Ahmet ÇALIŞKAN

Raportör: Öğr. Gör. Dr. Ece SİMOOĞLU SARI
Dr. Arzu ALTINPINAR

4-Elektronik/Mekatronik/ Otomasyon Sektörü

Moderatör: Doç. Dr. Adnan SONDAS

Raportör: Doç. Dr. İsmet Kandilli

12-Otomotiv Sektörü

Moderatör: Doç. Dr. Canan CİMŞİT

Raportör: Öğr. Gör. Kamil KARABAŞ

5-Gıda Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Nil Pembe ÖZER

Raportör: Dr. Öğr. Üyesi Semin Özge KESKİN

13-Tarım Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Mehmet Ufuk KASIM

Raportör: Doç. Dr. Halil SAMET

6-İlaç Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Bekir Faruk ERDEN

Raportör: Prof. Dr. Seda KARAYÜNLÜ BOZBAŞ

14-İşletme ve Yönetim Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Fazilet Burcu ÇAM

Raportör: Dr. Öğr. Üyesi Nilay KARASAKAL

7-İnşaat Sektörü

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Önder EKİNCİ

Raportör: Öğr. Gör. Dr. Sinem TOSUN

15-Çevre ve İSG Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Arzu MORKOYUNLU

Raportör: Doç. Dr. Serpil GERDAN

8-Lastik / Plastik Sektörü

Moderatör: Prof. Dr. Mehmet KODAL

Raportör: Doç. Dr. Fatma OĞUZ ERDOĞAN

1.1.Çalıştay Masalarında 1. ve 2. Oturumlar İçin Katılımcılara Yöneltilen Odak Grup Çalışması Yöntemi

Not: Bütün sorularda, her bir tematik alanı için kendi bulunduğu alan ile ilişkilendirilmiş olup, mevcut ifadeler mevcut çalışma masalarının isimleri ile anılmıştır.

BİRİNCİ OTURUM - MEVCUT DURUM TESPİTİ

1. Her bir masanın kendi alanına ilişkin mesleki eğitimin gelişimi ve sürdürülebilirliğini engelleyen sorunlar nelerdir? Bu alandaki mevcut mesleki eğitimin niteliğinin istihdamın değişen gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kaldığı unsurlar nelerdir?

İKİNCİ OTURUM-STRATEJİ GELİŞTİRME

1. Mesleki eğitimin niteliğini iyileştirmek için hangi işbirlikleri ve altyapı geliştirme çalışmaları yapılabilir? Bu çalışmaların gerçekleştirilmesi için hangi yollar izlenmelidir?

2. Her bir masanın kendi alanına özgü, diğer meslek alanlarından farklı olarak bu alanda verilecek mesleki eğitimin içeriğinin revize edilmesi gerekliliğinin dayanağı, geliştirilmemesi halinde bu alandaki nitelikli istihdam ihtiyacının nasıl etkilendiği/etkileneyeceği, mesleki eğitimde iyileştirme olmazsa geleceğe dönük olarak hangi risklerin doğacağını öngörüyorsunuz? Böyle bir riskin olduğuna ilişkin öngörünüzün dayanağı nedir?

Masalara 2 soru daha eklenmiş ve katılımcılara yöneltilmiştir. Bu son iki soru, geleceğe dönük yapılacak araştırma ve çalışmalara temel oluşturmak amacıyla geliştirilmiştir. Dolayısıyla, bazı masalarda bu sorulara yönelik ya hiç görüş gelmemiştir ya da sınırlı olarak cevaplandırılmıştır.

Bu iki soru şu şekildedir;

3. İşyeri Temelli Mesleki Eğitim, İşletmede Mesleki Eğitim (İME) ya da Endüstriye dayalı Yüksek Öğretim gibi çeşitli isimler ile anılan modelin, yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde uygulanabilir politikaların şekillendirilmesine sağlayacağı katkıyı mesleki ve genel anlamda değerlendirir misiniz?

4. Staj, İME ve uzun dönemli staj uygulamalarında edinilen bilgi ve tecrübeler ile ilişkili olarak; sektörünüz ile ilişkili mesleki alanlardaki bölüm ve programların dijital / teknolojik dönüşümleri nasıl etkilenmektedir? Sektörünüze yönelik dijital dönüşüm gerekli midir ya da üretim alanınıza özgü olarak geleneksel üretim yöntemleri vazgeçilmezliklerini korumakta mıdır? Diğer bir deyişle Endüstri 4.0 gibi dijital dönüşümler, sektörünüzü nasıl etkilemektedir?

1.2.Mevcut Durum Tespiti

Bütün masalardaki görüşmeler kayıt altına alınmış, daha sonra yapılan içerik analizinde her bir konu kodlanarak konu başlıkları belirlenmiştir. Ardışık olarak (S) harfi ile kodlanarak belirlenen ifadelere ilişkin Frekans değerleri (konu başlıklarının tekrarlanma sıklığı) azalan sıralama ile verilmiş olup, bu başlıkların masalara göre dağılımı ve öne çıkan konular hakkındaki yorumlar aşağıda sunulmuştur.

Soru 1: Mesleki eğitimin gelişimi ve sürdürülebilirliğini engelleyen sorunlar nelerdir? Bu alandaki mevcut mesleki eğitimin niteliğinin istihdamın değişen gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kaldığı unsurlar nelerdir?

Tablo.1.İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Mevcut Durumuna İlişkin İfadeler

İfadeler	Frekans (Sıklık)
s1-Öğrenci Bilgisi/ Yetkinliği	17
s9-Öğrencilerin laboratuvar araç/cihaz/atölye kullanma becerilerin yetersiz olması	17
s15- Okullardaki teknoloji ile sektördeki teknolojinin/teorik bilginin/müfredatın uyumsuz olması/güncel olmaması	16
s3-Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri Üniversiteye Girişte Bir Basamak Olarak Değerlendirilmektedir	15
s5-İş Sağlığı ve Güvenliği temel bilgilerinin eksik olması	13
s8- Staj sürelerinin az/yetersiz olması/ takip edilmemesi	13
s2-Sektörün Bilgisinin Olmaması	12
s4-işletmede Mesleki Eğitim Tanımında Belirsizlikler ve Sektör Uyumsuzluğu Var	12
s6- İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin tanımlanmamış olması ve bilinmemesi	10
s11- Kapsayıcı sigorta olmaması	10
s23- Öğrencilerin deneyim eksikliği	10
s27- Ailelerin işyeri temelli mesleki eğitim'e negatif bakış açısı	10

s7- Öğrencilerin girdiği alanı/sektörü/kurum kültüründen/disiplininden habersiz olması	9
s10- OSB'lere ulaşım, konaklama sorunları	8
s20- Staj portal ekranında firma sayısının beklenenden az olması	8
s28- Ücret politikası ile ilgili düzenleme gerekmektedir	8
s32- Üniversite-sanayi işbirliği çalışmalarında kopukluğun olması ve yeterli iş birliğinin gerçekleştirilmemesi	8
s37- İş yeri eğitim süreci değerlendirmesi objektif olmalı, kriterler olmalı, işletmeden işletmeye mümkün olduğunca değişmemeli ve ciddi olarak yapılması gerekir. Aksi durum sürecin doğru yürütülememesine neden olmaktadır	8
s12- Öğrencilerin ucuz iş gücü olarak görülmesi	7
s19- İŞKUR'un sanayi ve üniversite arasında bir köprü görevi yaptığının yeterince anlaşılması	7
s24- Öğrenci yetkinliklerine göre iş verilmesi, iş tanımının yapılması	6
s25- Askerlik staj sonrası istihdam ile ilgili önemli bir engel.	6
s18- Öğrencilerinin yazılı ve sözlü iletişim becerilerinin eksik olması ve kendilerinin yeterince ifade edememeleri	5
s29- Öğrencilerin yabancı dil eksikliği	5
s36- İş yeri eğitim süreçlerinin sonuçlarının değerlendirilmemesi, çıktılarının ölçülmemesi süreçlerin sağlıklı yürütülmemesine ve iş yerinin özeline bırakılmasına neden olmaktadır	5
s13- Öğrenci devamsızlığı/motivasyonunun düşük olması	4
s14- MYK Belgesi gereksinimi	4
s16- İME programlarını değerlendirmek ve çıktılarını görmek için henüz çok erken olması	4
s17- Öğrencilerin proje yazma becerilerinin eksik olması	4
s22- Sürdürülebilirlikle ilgili lisans eğitiminin verilmemesi	4
s26- İş yeri eğitim kontenjanlarının planlanmaması	4
s33- Müfredatların sektör ihtiyacına göre güncellenmesi gereksinimi	4
s42- Mevcut işletmede çalışanların işten çıkarılma riski nedeniyle stajyerlere işi öğretmedeki isteksizlikleri	4
s45- Bazı alanlarda teknikeri iş ilanlarının ve iş başvurularının azlığı	4
s50- Yeni mezun mühendis maaşlarının tekniker maaşlarına yakın olması	4
s51- Öğrencilerin mezun olunca ne yapacaklarını bilmiyor olması	4
s55- Eğitim-istihdam uyumunun yeniden ele alınması gerektiği	4
s34- Mesleki yönlendirmeye yönelik derslerin kariyer planlama yeterli olmaması	3
s35- Staj öğrencisinin mavi yaka yanında çalışması ve üretimde istihdam edilmesi durumunda iş kazası açısından risklerin ortaya çıkması	3
s38- Üniversitelerdeki alanla ilgili Ön Lisans ve Lisans Program sayısının ve mezun sayısının fazlalığı	3
s52- Günümüzde teknolojik gelişmelerle birlikte yetişen yeni kuşağın, yeterli gayreti göstermeyip, karşılığında yüksek gelir elde etme isteği	3
s53- "Usta öğretici" kavramının sağlıklı işlemediğini	3

s56- Nitelikli ara kademe personel eksikliği olduğu	3
s57- Mesleki eğitimi destekleyici şekilde sektörel geziler ve tanıtım faaliyetleri düzenlenmesi	3
s58- Sektörde alanla ilgili yetişmiş personel bulunmaması, bu nedenle farklı alanlarda üniversite mezunu istihdam edilmesi	3
s59- Öğrencilerin ve genç çalışanların soru sormaktan kaçınması, yeterince meraklı olmamaları ve bu durumun yeni kuşakta gözle görülür bir sorun hâline gelmesi	3
s67- Yeni neslin öğrenmeye yeterince açık olmaması ve uzun vadeli mesleki gelişimi ikinci planda tutması nedeniyle, nitelikli ara eleman temininde ciddi güçlükler yaşandığı	3
s21- Stajyer öğrenci talebinde bulunan firma sayısının az olması	2
s30- Sektörün, teknik eleman ihtiyacında üniversitedeki öğrencilere nasıl ulaşacağını bilmemesi	2
s39- Ön lisans mezunlarının yapacağı iş pozisyonlarında lisans mezunlarının çalıştırılması	2
s40- Öğrencilerin bilinçli şekilde Yüksek Öğretim programlarını seçmemeleri, istemedikleri bölümlerden mezun olduklarında o alanda çalışmaya isteksiz olmaları, çalışmaya başladıklarında ise verimsiz olmaları, uzun süre aynı sektörde çalışmamaları, kısa sürede işi bırakmaları	2
s41- Ön lisans stajyerlerinin ve mezunlarının yaşları nedeniyle işletmenin her bölümünde çalıştırılmamaları, çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği riskleri nedeniyle işletmenin bazı bölümlerinde çalışmaktan kaçınmaları	2
s43- Çalışan stajyer arasındaki iletişim sorunları nedeniyle işverenin stajyer öğrenciyi işletmesine kabul etmek istememesi, bazı işletmelerin ise hiç stajyer kabul etmemesi	2
s44- Stajyerlerin işletmede vardiyalı olarak çalıştırılmalarındaki zorluklar	2
s46- Stajyerlerle ilgili mevzuatta net olmayan kısımların bulunması, bu nedenle işletmelerin stajyer kabulünde isteksiz olması.	2
s47- Sektörünün çok tehlikeli işler statüsünde olması sebebiyle İME uygulamasında öğrencilerin bazı günler şantiyeye girişlerinin riskli olması	2
s64- Sektördeki çalışma koşullarının yeterince cazip olmadığını, özellikle sosyal olanakların artırılması	2
s66- Gençlerin ara eleman pozisyonlarına yönelik talebinin düşük olması olduğu	2
s70- Firmalarda oluşan “akademik olarak yetersiz” önyargısının, bu öğrencilerin meslek dışı işlerde çalıştırılmasına yol açtığı; bunun da öğrencilerin meslekten soğuyarak hizmet sektörüne yönelmesi	2
s72- Öğretmenlerin staj sürecinde işletmeleri yeterince denetlememesi	2
s74- Devlet teşvikleri / Teşvik sisteminde süre koşulları nedeniyle firmaların mağdur olduğu, 6 ayı tamamlamayan istihdamlarda alınan teşviklerin geri istenmesi	2
s78- Eğitiminin çağın gerisinde kalması	2
s79- Gençlerin ilgili Alana teşvik edilmesi	2
s82- Bürokratik engellerin olması	2

s31- Birimler arasında başvuru formları açısından bir birliğin olmaması	1
s48- Emek yoğun çalışan profiline düşük olması nedeniyle idare edilmesi zor olması, örneğin kasten iş kazasına sebebiyet verilmesi	1
s49- İşe alım süreçlerinde kamu işlerinde mühendis çalıştırma zorunluluğunun olması nedeniyle tekniker yerine yeni mezun inşaat mühendisi ya da 20 yıllık tecrübeye sahip mühendislerin alınması	1
s54- Mühendislerin resmî olarak stajyer kabul edememesi	1
s60- Mühendislerin üretim ortamına girmekte isteksiz davranması, Mühendislerin üretim sahasında aktif rol almaktan, "kirin içine girmekten" kaçınması; kişisel koruyucu donanım kullanmaması, örneğin baret takma gibi temel İSG kurallarına uymaması	1
s61- Sektörün mevcut ekonomik koşullar ve yeniden yapılanma süreçleri nedeniyle küçülmeye gitmesi, ücretlerin yüksek kalması, emekliliği gelen ya da ayrılmak isteyen personelin işten ayrılması	1
s62- Kariyer gelişimi yerine kısa sürede maddi kazanımlar (telefon, motosiklet veya otomobil gibi) elde etmeye odaklanması	1
s63- Mesleki eğitim programının bulunmamasının, bu alana yönelik öğrenci ve stajyer talebini düşmesi	1
s65- Pandemi döneminde uygulanan uzaktan eğitimin olumsuz etkilerinin hâlen hissedildiği	1
s68- Meslek liseleri ve MYO düzeyinde verilen eğitimler ile ilgili prestij problemi	1
s69- Bir programın mezunları tarafından yürütülebilecek farklı görevler için, daha kısa sürelerle tamamlanabilecek farklı eğitim modüllerine ihtiyaç duyulması	1
s71- Staj uygulamalarında denetim eksiklikleri olduğu, iş kazaları açısından ciddi riskler bulunması	1
s73- Zorunlu stajı olmayan öğrencilerin firmalar tarafından istihdam edilmesinde SGK ve meslek kodları nedeniyle sorunlar yaşanması	1
s75- Stajyerlerin maliyet unsuru olarak görülmesi, özellikle lise stajyerlerinin kabulünü azaltması	1
s76- Batıdan gelen öğrencilerin geçici, doğudan gelen öğrencilerin ise daha kalıcı olması	1
s77- Yüksek iş gücü devri (turnover) ve daha yüksek ücret sunan firmalara hızlı geçişler önemli bir sorun olarak öne çıkması	1
s80- İKY departmanları görev alanında yetersiz kalması, çoğu işletmede sadece bordrolama, maaş ve sigortalama yapılması	1
s81- İşletmelerde kişisel gelişim ya da teknik eğitim imkanlarının olmaması	1
s83- Yeni neslin mavi yaka pozisyonlarına ve bu konudaki İME'lere ilgi göstermemesi	1
s84- Meslek Odalarının mesleki eğitimlere yönelik yenilikçi yaklaşımları yeterince takip edememesi. Bölgesel avantajların kullanılamaması	1

Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, hem sektör hem üniversite tarafında bir takım eksikliklerin olduğuna ilişkin konulara yönelik ifadeler görülmektedir. Bu ifadelerden öne çıkanlar için hazırlanmış olan grafik ve tablo aşağıda gösterilmiştir.

Şekil.1. İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Mevcut Duruma İlişkin Öne Çıkan Konular

Tablo 2. İşyeri Temelli Mesleki Eğitime İlişkin Öne Çıkan Konular

İfadeler	Frekans (Sıklık)
Öğrenci Bilgi Altyapısı	17
Öğrenci Teknoloji Kullanım Yetkinliği	17
Müfredat ve Teknik Eğitim İçeriğinin Sektör Uyumu	16
Meslek Liselerinin Üniversiteye Girişte Bir Basamak Olarak Değerlendirilmesi	15
İSG Temel Bilgisi Eksikliği	13
Staj Sürelerinin Kısa Olması ve Takip Edilememesi	13
Sektörün İME/Ulusal Staj Programı Bilgi Eksikliği	12
İşletmede Mesleki Eğitim Tanımında Belirsizlik ve Eksiklikler	12
İSG'ye İlişkin Yükümlülüklerin Tanımındaki Eksiklik ve Belirsizlikler	10
Kapsayıcı Sigorta Olmaması	10
Öğrencilerin Deneyim Eksikliği	10
Ailelerin Mesleki Eğitim ve İstihdama Olumsuz Bakışı	10
Öğrencilerin Sektör ve Kurum Kültürü Eksikliği	9
OSB'lerin Ulaşım ve Konaklama Sorunu	8
Staj Portalında Firma Kayıt Sayısının Düşük Olması	8
Ücret Politikası İle İlgili Düzenleme Beklentisi	8
Üniversite-Sanayi İşbirliği'nin Etkin Olmaması	8
İşyeri Eğitimi Sürecinin Değerlendirme Kriterlerinin Belirsizliği	8
Öğrencilerin Ucuz İşgücü Olarak Görülmesi	7
İŞKUR'un Sanayi ve Üniversite Arasındaki Köprü Görevinin Etkin Olmaması	7
Öğrenci Yetkinliklerine Göre İş ve Görev Tanımı Yapılmaması	6
Askerliğin Staj Sonrası İstihdam ile İlgili Engel Teşkil Etmesi	6

Öne çıkan konular incelendiğinde, Öğrenci Bilgi Altyapısı, Öğrenci Teknoloji Kullanım Yetkinliği, Müfredat ve Teknik Eğitim İçeriğinin Sektör Uyumu, Meslek Liselerinin Üniversiteye Girişte Bir Basamak Olarak Değerlendirilmesi, İSG Temel Bilgisi Eksikliği, Staj Sürelerinin Kısa Olması ve Takip Edilememesi, Sektörün İME/Ulusal Staj Programı Bilgi Eksikliği, İşletmede Mesleki Eğitim Tanımında Belirsizlik ve Eksiklikler, İSG'ye İlişkin Yükümlülüklerin Tanımındaki Eksiklik ve Belirsizlikler, Kapsayıcı Sigorta Olmaması, Öğrencilerin Deneyim Eksikliği, Ailelerin Mesleki Eğitim ve İstihdama Olumsuz Bakışı, Öğrencilerin Sektör ve Kurum Kültürü Eksikliği, OSB'lerin Ulaşım ve Konaklama Sorunu, Staj Portalında Firma Kayıt Sayısının Düşük Olması, Ücret Politikası İle İlgili Düzenleme Beklentisi, Üniversite Sanayi İşbirliği'nin Etkin Olmaması, İşyeri Eğitimi Sürecinin Değerlendirme Kriterlerinin Belirsizliği, Öğrencilerin Ucuz İşgücü Olarak Görülmesi, İŞKUR'un Sanayi ve Üniversite Arasındaki Köprü Görevinin Etkin Olmaması, Öğrenci Yetkinliklerine Göre İş ve Görev Tanımı Yapılmaması, Askerliğin Staj Sonrası İstihdam ile İlgili Engel Teşkil Etmesi konular tespit edilmiştir. Tüm konular incelendiğinde, Üniversite- Sanayi İşbirliği, İŞKUR'un süreçteki rolü, müfredat uyumu ile ilgili olarak sektör ile daha etkin çalışma gerekliliği, öğrencilerin kurum kültürü konusunda ek bilgilendirmeye ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Dolayısıyla, bu konulara yönelik olarak başta üniversite ve sektör olmak üzere kurumlar arası ortak çalışmalar planlanması önem taşımaktadır. Bu çalışmaların Yükseköğretim Kurulu'nun öncülüğünde kurumsal politikalar ile sürdürülebilir hale getirilmesinin önemi büyüktür.

Tablo 3. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Mevcut Durumuna Yönelik İfadelerin Masa Temalarına Göre Dağılımı

ÇALIŞTAY MASA TEMALARI	İFADELERİN MASALARA GÖRE DAĞILIMI
1. Masa: Bilişim Teknolojisi	1, 3, 4, 8, 17
2. Masa: Boya ve Kimya	1, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35
3. Masa: Enerji Sistemleri	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 21, 24, 25, 26, 37
4. Masa: Elektronik/Mekatronik/Otomasyon	1, 7, 9, 23, 23, 29, 30, 32
5. Masa: Gıda	4, 8, 9, 15, 28, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46
6. Masa: İlaç	1, 5, 9, 15, 33, 36
7. Masa: İnşaat	8, 47, 48, 49, 50, 51, 52
8. Masa: Lastik/ Plastik	1, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 18, 19, 26, 32, 34, 51, 53, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67
9. Masa: Lojistik	1, 7, 8, 15, 23, 28, 55, 68, 69
10. Masa: Makine ve İmalat Teknolojileri	4, 5, 10, 15, 37, 67, 70
11. Masa: Metalurji ve Metal	1, 5, 7, 9, 27, 32, 52, 59, 71, 72, 73, 74, 75, 77
12. Masa: Otomotiv	1, 4, 15, 32
13. Masa: Tarım	1, 4, 9, 15, 32, 34, 64, 66, 78, 79
14. Masa: İşletme ve Yönetim	1, 7, 9, 12, 23, 24, 24, 27, 28, 33, 38, 53, 55, 56, 58, 74, 80, 82, 82, 83
15. Masa: Çevre ve İSG	2, 5, 15, 23, 28, 29, 33, 57, 72, 82, 84

Masaların öğrencilerin bilgi, beceri ve yetkinlik eksikliği, sigorta konusu, sektörün bilgi eksikliği, üniversite - sektör işbirliğinde etkinliğin tam istenen noktaya ulaşamamış olması gibi hususlar ortak konular olarak dikkat çekmektedir.

Ancak, teknik olarak bazı sektörlerin kendilerine özel farklı özellikleri ortaya çıktığı görülmüş, bunların münferit konular olduğu görülmüştür. Bu konuların daha çok masa katılımcıları arasında farklı kurumların temsilcilerinden gelen talepler olarak belirlenmiştir.

1.3.Strateji Geliştirme

İkinci oturumdaki, strateji geliştirmeye yönelik sorulara ilişkin analizler aşağıdaki tablolarda yer almıştır.

Soru 2: Mesleki eğitimin niteliğini iyileştirmek için hangi işbirlikleri ve altyapı geliştirme çalışmaları yapılabilir? Bu çalışmaların gerçekleştirilmesi için hangi yollar izlenmelidir? Öğretim kurumları ile Reel sektör arasındaki işbirliğinin artırılmasına yönelik ne tür stratejiler geliştirilebilir?

Tablo 4. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Strateji Önerileri

İfadeler	Frekans (Sıklık)
s3- Ders içeriklerinin (müfredatın) geliştirilmesi- sektörle uyumu	10
s2- Staj süresinin uzatılması	7
s6- Üniversite – sanayi işbirliği geliştirilmeli	7
s20- Sektör tanıtımları ile öğrenciler motive edilmeli	6
s19- Kariyer planlama derslerine işletmelerin davet edilmesi	5
s27- Okul-işletme ilişkileri ve koordinasyonu daha dinamik bir yapıya kavuşturularak iletişim ve koordinasyon eksiklikleri giderilmeli	4
s37- Öğrencilere kişisel eğitim seminerleri düzenlemesi faydalı olacaktır.	4
s1- Mentörlük Desteği	4

s4- Dijital Okuryazarlık / Yapay zeka eğitimi ve kullanımının artırılması	3
s5- Kariyer planlamasının orta öğretime indirgenmesi	3
s9- İME protokolü geliştirilmeli ve tek tip bir formatta olmalı	3
s11- Cihaz kullanma becerisi geliştirilmeli	3
s12- Sektörden uzmanların üniversitelerde ders/seminer/ sertifikalı eğitimler vermesi (Kariyer Planlama dersi gibi) sağlanmalı	3
s15- İŞKUR programları hakkındaki farkındalık düzeyi arttırılmalı	3
s22- Teknik geziler planlanmalı	3
s23- Üniversiteler ve İŞKUR ortak çalışarak firmalar bilgilendirilerek sürece dâhil edilmeli/ İŞKUR personelinin artırılması	3
s24- İş yeri eğitim modeli işletmelere bir kanun kapsamı geliştirilerek zorunlu hale getirilmeli	3
s25- Öğrenci / İŞKUR / iş yeri koordinasyonu için ortak platformlar oluşturulabilir veya hali hazırda var olan yapılar güçlendirilebilir	3
s35- Sosyal medya platformlarında bilgilendirme ve yaygın etki faaliyetleri gerçekleştirilmeli	3
s36- Üniversitede laboratuvarında uygulamalı eğitime ağırlık verilmelidir. Aynı zamanda, işletmede mesleki eğitim bölümlerde öğretim planında olması	3
s8- İME hakkında farkındalık oluşturulmalı üniversitede her birim yeterli bilgiye sahip olmalı	2
s13- İş Hayatına Giriş gibi müfredata zorunlu ders olarak eklenmeli	2
s29- İş yeri eğitim modeli değerlendirme ve puanlaması standart hale getirilmeli. Not verme işlemleri okuldaki ve işletmedeki eğitimciler / İK birlikteliği ile verilmeli	2
s32- Öğrencinin emeği karşılığı ücret alması	2
s33- VR tabanlı ISG eğitimleri düzenlenebilir	2
s42- Denetim sürecinin motive edici olması teşvik sistemlerinin esnek olması	2
s45- Ailenin mesleki yönlendirme sürecindeki rolünün güçlendirilmesi	2
s50- Üniversitelerden İSG, ölçme teknikleri ve kalite sistemleri konularında destek alınması / yetkinliklerinin artırılması	2
s7- Üniversite, sivil toplum örgütleri ile işbirliği anlamında (örneğin, iş güvenliği için) bir araya gelmeli	1
s10- Kalite-akreditasyon süreçlerini bilmeli ve bu alanda yetkinlik kazanmalı	1
s14- İME'den faydalanan öğrenci sayısının arttırılması için not ortalaması puan şartı düşürülmeli	1
s16- Eğitim süresinin kısaltılması	1
s17-	1
s18- LinkedIn nasıl ve hangi amaçla kullanılır becerisi geliştirilmeli	1
s21- Küçük çaplı katılım ile mikro çalıştaylar düzenlenerek sektörün ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriler belirlenmeli	1
s26- Önlisans programı iki aşamalı yapılabilir ve ilk aşama okulda gerçekleştirilirken ikinci aşama ise tamamen işletme özelinde yapılandırılabilir	1
s28- Üniversitelerdeki SEM'ler ile ortak yürütülerek eğitim modülleri oluşturulmalı	1

s30- İşletmede mesleki eğitimin değeri daha da arttırılarak cazip hale getirilmeli ve mümkünse bir kriter seti uygulanarak daha başarılı öğrencilerin seçilmesi sağlanmalı	1
s31- İşletmede mesleki eğitimde yer alan öğrenci yaz stajından muaf tutulmalı	1
s34- Uzun dönem iş yeri temelli eğitimde daha yüksek ücretler verilerek ilgi arttırılmalı	1
s38- Üniversitede bölümlere isteğe bağlı hazırlık sınıfı konabilir.	1
s39- Öğretim planı tekrar gözden geçirilerek, üç dönem dersleri ve bir dönem işletmede mesleki eğitim düzenlenebilir	1
s40- İşletmelerin stajyerlerin maaşlarının ödenmesi kapsamında devlet desteğine ihtiyaç duyması	1
s41- Üniversitelerin standart ve etkili denetim mekanizmalarını hayata geçirmelerinin gerekli olduğunu	1
s43- Meslek liselerinde yürütülen staj uygulamalarında, öğretmenlerin staj yapılan işletmeleri düzenli olarak ziyaret etmesinin önemine dikkat çekmiştir. Öğretmen-işletme-öğrenci etkileşiminin güçlendirilmesinin, staj sürecinin niteliğini artıracaklarını ve öğrencilerin gelişiminin daha etkin biçimde izlenmesi	1
s44- Mesleki eğitim ve istihdam planlamasında bölgesel ihtiyaçların esas alınması	1
s46- İşbaşı eğitim programlarının esnek hâle getirilmesi	1
s47- Uygulamalı eğitim içermesi nedeniyle oldukça faydalı olduğunu vurgulamıştır. Özellikle yeni mezunların yetiştirilmesine yönelik “niyet programları” gibi hazırlık eğitimlerinin hayata geçirilmesi	1
s48- Usta öğretici belgesi zorunluluğu	1
s49- Staj defterleri yerine dijital takip sistemi	1
s51- Çıktıların sosyal politika ve mevzuat düzenlemelerine dönüştürülmesi gerektiği	1
s52- Mesleki eğitimde eğiticinin eğitimi ile işe başlamak	1
s53- Alan ve muadili mezun sayısının azaltılması için ilgili bölümlerin kapatılması ya da aynı üniversite içerisindeki programların birleştirilmesi; bu uygulamanın diğer önlisans ve lisans programlarında da gerçekleştirilmesi	1
s54- Bürokratik engellerin (SGK primleri, mevzuatlar, teşvikler gibi) aşılması için YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Çalışma Bakanlığı ile ortaklaşa yol haritası belirlemesi	1
s55- İME alan çalışanlarına iş garantisi verilerek özendirilmesi ve asgari ücretten daha yüksek bir ücretle desteklenmesi	1
s56- Mikro ölçekli işletmelere eğitimin desteklenmesi konusunda daha fazla teşvik verilmeli	1
s57- Medyada İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) konusunda bilgilendirici içeriklerin üretilmesi	1
s58- İşletmelerde yürütülen mesleki eğitimlerde sektör çeşitliliğinin sağlanması; özellikle yapı, metal gibi lokomotif sektörlerin sürece dâhil edilmesi	1
s59- Mesleki yeterliliğe sahip olmayan mezunların istihdam edilmesi, mesleki risklerin artmasına yol açması	1

Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, hem sektör hem üniversite tarafında eksikliklerin giderilmesine yönelik geliştirilen strateji önerilerine ilişkin konulara yönelik ifadeler görülmektedir. Bu ifadelerden öne çıkanlar için hazırlanmış olan grafik aşağıda gösterilmiştir.

Şekil.2. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Öne Çıkan Öneriler

Tablo 5. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Öne Çıkan Öneriler

İfadeler	Frekans (Sıklık)
Sektörle Uyumlu Müfredat Geliştirme	10
Uzun Süreli Staj Planlaması	7
Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Güçlendirilmesi	7
Sektör Tanıtları Aracılığıyla Öğrenci Motivasyonu	6
Kariyer Planlama Derslerinde Sektör Davetlerinin Etkinleştirilmesi	5
Üniversite-Sanayi İşbirliği Koordinasyonunun Birimler Bazlı Kurumsallaştırılması	4
Öğrencilere Yönelik Kişisel Gelişim Semineri ve Etkinlikler	4
Firmalara Yönelik Mentörlük Desteği	4

Tablo 6. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Önerilerin Masalara Göre Dağılımı

ÇALIŞTAY MASA KONULARI	İFADELERİN MASALARA GÖRE DAĞILIMI
1. Masa: Bilişim Teknolojisi	1,2,3,4,5,6
2. Masa: Boya ve Kimya	6,7,8,9,3,10,11,12,13,14,15,22,16,2,20,18,21,23

3. Masa: Enerji Sistemleri	24,25,26,27,19,2,29,30,31,3,32,33,19,34,35
4. Masa: Elektronik/Mekatronik/Otomasyon	36,37,38,6,3,22,39,23,25
5. Masa: Gıda	40,41,24,20,37
6. Masa: İlaç	3,11,37,36
7. Masa: İnşaat	2,12,15,19
8. Masa: Lastik/ Plastik	42,27,22,43,19,13,6,5,1,33,44,45,2,23,46,47,48
9. Masa: Lojistik	32,24,28,12,49
10. Masa: Makine ve İmalat Teknolojileri	1,3,6,9,29,25,4,20
11. Masa: Metalurji ve Metal	45,6,27,50,3,36,19,42,51
12. Masa: Otomotiv	52,20,3,35,2
13. Masa: Tarım	20,4,11,9,27,37
14. Masa: İşletme ve Yönetim	53,3,54,35,8,55,56
15. Masa: Çevre ve İSG	1,5,20,57,2,15,50,58,6,3,59

Masalara göre konu dağılımları incelendiğinde, odak noktasının benzerlik gösterdiği ancak, masa katılımcılarının özelliklerine göre **düşük frekanslarla farklılıkların** olduğu dikkat çekmiştir.

Ancak, genel anlamda işbaşı tecrübe gerektiren otomotiv, makine, imalat teknolojileri gibi sektörlerde uygulamalı eğitim gerekliliğine yönelik ifadeler öne çıkarken, diğer tüm masalarda mevzuatsal, müfredat yenileme ve öğrenci yetkinliği uyumsuzluğu konuları gündeme gelmiştir.

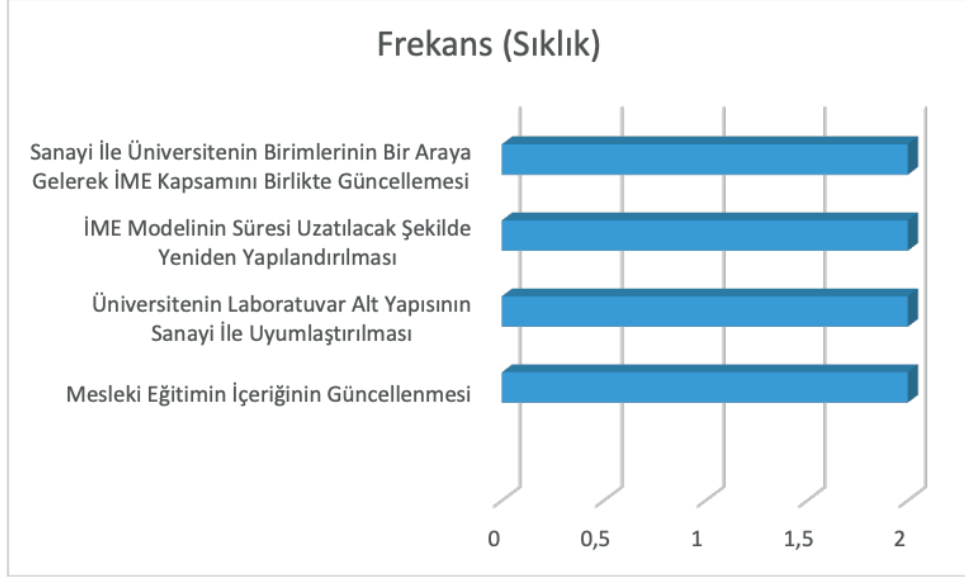
Soru 3: Alanına özgü, diğer meslek alanlarından farklı olarak bu alanda verilecek mesleki eğitimin içeriğinin revize edilmesi gerekliliğinin dayanağı, geliştirilmemesi halinde bu alandaki nitelikli istihdam ihtiyacının nasıl etkilendiği/etkileneceği, mesleki eğitimde iyileştirme olmazsa geleceğe dönük olarak hangi risklerin doğacağını öngörüyorsunuz? Öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam edilebilirliklerini artıracak yapısal önerilerinizi ortaya koyabilir misiniz? Böyle bir riskin olduğuna ilişkin öngörünüzün dayanağı nedir?

Tablo 7. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncelleme Gerektiren Konuları, Riskler ve Öneriler

İfadeler	Frekans (Sıklık)
s11- Mesleki eğitimin içeriğinin de sürekli güncellenmesi	2
s15- Üniversitenin yeterli laboratuvar imkanlarının olmadığından öğrenciler uygulamalı eğitim alamaması	2
s16- İME modelinin yapılandırılması ve süresinin uzatılması	2
s28- Sektör ile eğitim kurumları zaman zaman bir araya gelerek gerekli iyileştirmelerin yapılması masaya yatırılmalı	2

s17- “İş hayatı yönetimi”, “iş hayatında iletişim becerileri”, “çalışanların yasal hak ve sorumlulukları” ve “sendikacılık” gibi derslerin ders planlarına eklenmesi	1
s18- “Arttırılmış gerçeklik uygulamaları” ile öğrencinin derslere olan ilgisinin arttırılabileceği ve sınıf ortamında sanal uygulama ve “sanal firma gezileri” yapılması	1
s19- Uygulamalı eğitim veren programları içeren yeni Meslek Yüksek Okullarının Organize Sanayi Bölgeleri’ nde yer almaları	1
s20- Büyük ölçekli firmalarının AR-GE Merkezleri’ nde yapılan projelerde stajyerlerin yer almasının sağlanması önerilmiş, bu durumda stajyer maaşlarının proje kapsamında verilen teşviklerden ödenmesi	1
s21- Staj süresinin uzatılması	1
s22- Mesleki Bilgisayar Uygulamaları gibi derslerin içeriklerinde, Microsoft Office uygulamalarının özellikle EXCEL programının öğretilmesi	1
s23- Öğrencilerden staj defterlerinin haftalık ya da 2 haftalık talep edilmesi gibi öneriler ifade edilmiştir	1
s24- İK yetkinlik haritası oluşturulmalı	1
s25- Kariyer günleri oluşturulmalı	1
s26- Öğretim elemanları yükselme, atama gibi performans değerlendirmesine sektör ziyaretleri ya da sektörle olan dirsek teması gibi maddeler de eklenmesi	1
s27- Dijital ve görsel eğitim materyalleri kullanılarak eğitim içeriklerinin sektöre entegre olması sağlanabilir	1
s28- Öğrencilerin / Çalışanların sürekli mesleki bilgiler ışığında, teknolojiye uygun çalışanlar olması gerekir	1

Öngörülen risklerin **frekans dağılımları düşük** olup, öne çıkan belirgin bir durum gözlenmemekle birlikte, sanayi ile üniversitenin birimlerinin bir araya gelerek İME kapsamını birlikte güncellemesi, İME modelinin süresi uzatılacak şekilde yeniden yapılandırılması, üniversitenin laboratuvar alt yapısının sanayi ile uyumlaştırılması, mesleki eğitimin içeriğinin güncellenmesi konuları kısmen öne çıkmıştır.

Şekil.3.İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Öne Çıkan Konular

Tablo 8. İşyeri Temelli Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Öne Çıkan Konular

İfadeler	Frekans (Sıklık)
Mesleki Eğitimin İçeriğinin Güncellenmesi	2
Üniversitenin Laboratuvar Alt Yapısının Sanayi İle Uyumlaştırılması	2
İME Modelinin Süresi Uzatılacak Şekilde Yeniden Yapılandırılması	2
Sanayi İle Üniversitenin Birimlerinin Bir Araya Gelerek İME Kapsamını Birlikte Güncellemesi	2

Tablo 9. Mesleki Eğitimin Güncellenmesine Yönelik Önerilerin Masalara Göre Dağılımı

ÇALIŞTAY MASA KONULARI	İFADELERİN MASALARA GÖRE DAĞILIMI
1. Masa: Bilişim Teknolojisi	1,2,3
2. Masa: Boya ve Kimya	4,5,6,7,8,9,10
3. Masa: Enerji Sistemleri	11,12,13,14

5. Masa: Gıda	15,16,17,18,19,20
6. Masa: İlaç	
7. Masa: İnşaat	21,22,23
8. Masa: Lastik/ Plastik	
9. Masa: Lojistik	24,25,26,27
10. Masa: Makine ve İmalat Teknolojileri	11,16
11. Masa: Metalurji ve Metal	
12. Masa: Otomotiv	27,28
13. Masa: Tarım	
14. Masa: İşletme ve Yönetim	
15. Masa: Çevre ve İSG	28

Eğitim içeriğinin revizyonuna yönelik risklerin sorgulandığı bu sorunun cevaplarının masalara göre değerlendirmesi sonucunda bazı masalarda problem olarak zaten ele alındığı için konuya ayrıca değinilmemiştir. Ancak elde edilen unsurların dağılımı incelendiğinde, bu konu ile ilgili yanıt veren masaların katılımcılarının eğitim içeriklerinin güncellenmesine yönelik birinci sorudaki ortak görüş çerçevesinde buldukları tespit edilmiştir. Otomotiv sektöründe teknoloji ve dijitalleşmeye uyum konusunun öne çıkması dikkat çekmiştir. Diğer masalarda daha çok müfredat, öğrenci yetkinliği konularına vurgu yapıldığı görülmektedir.

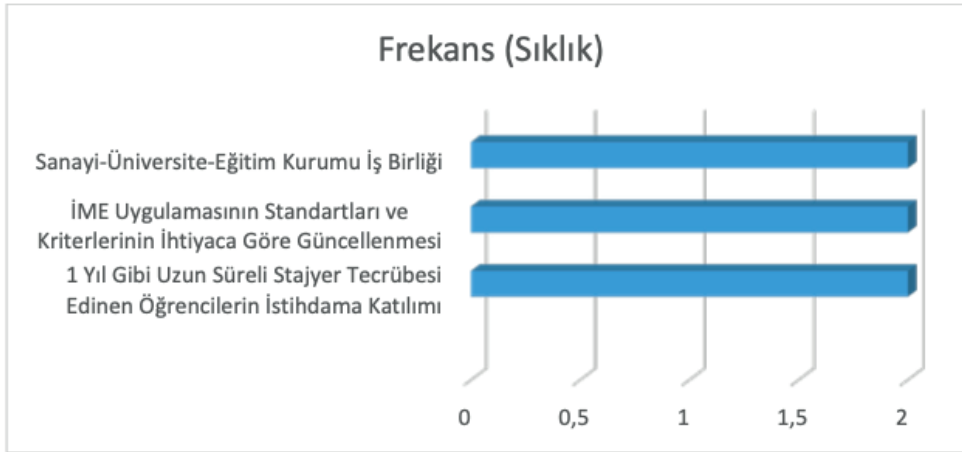
Soru 4: İşyeri Temelli Mesleki Eğitim, İşletmede Mesleki Eğitim (İME) ya da Endüstriye dayalı Yüksek Öğretim gibi çeşitli isimler ile anılan modelin, yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde uygulanabilir politikaların şekillendirilmesine sağlayacağı katkıyı mesleki ve genel anlamda değerlendirir misiniz?

Tablo 10. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Konular

İfadeler	Frekans (Sıklık)
s9- 1 yıl gibi süre ile çalışan tecrübeli stajyer ile ileriye dönük iş imkanı değerlendirmesi	2
s8- İME uygulamasının standartları ve denetim mekanizması doğru belirlenmesi ve uzun süreli uygulandığında ve işletmeye belirli sayıda stajyer alması zorunlu olduğunda verimli olabileceği	2
s14- Sanayi-Üniversite-Eğitim Kurumu iş birliği olmalı	2

s4- Sürdürülebilir bir şekilde lisans müfredatları sektörün ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriler doğrultusunda revize edilmesi	1
s3- Programı ve uygulamayı anlatan tüm paydaşların katılım sağlayabilecekleri Webinarlar, seminerler, konferanslar, yarışmalar düzenlenmesi	1
s2- Teknoloji etkinliklerinin ve motivasyonun yaygınlaştırılması	1
s18- İşletmede Mesleki Eğitim (İME) sürecinde öğrencilerin iş kazalarına karşı daha savunmasız bir konumda bulunmaları önemli bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir	1
s17- Mesleki eğitim uygulamalarının geliştirilmesi, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır	1
s16- Meslekte kendini yetiştiren bireylerin yurt dışına gitmesi	1
s15- İME yasal düzenleme olmalı, devlet politikasında yer almalı	1
s13- Örnek uygulamalarda devlet desteği artırılmalı, teşvik edilmeli	1
s12- Meslek okullarının işletmelerle bağlantısının olması	1
s11- Makro düzeyde bölgesel asgari ücrete yönelik politika düzenlemeleri yapılması	1
s10- İME yerine uzun dönem staj uygulaması	1
s1- Proje bazlı İME havuzlarının genişletilmesi	1

Uzun süreli işyeri temelli mesleki eğitim uygulamalarına yönelik görüşler birinci ve ikinci sorularda açıkça beyan edildiği için bu soruda tekrar ele alınmamıştır. Ancak, ele alınış biçimi, mevcut durum ve strateji önerilerinin bulunduğu başlık altında ele alındığı gibi, uzun süreli uygulamaların istihdamı kolaylaştıracağı, başarının üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesine bağlı olduğu, mevzuatsal olarak sistemin çok iyi tanımlanması gerektiği, bilgilendirme ve tanıtımın çok iyi yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Şekil 4. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Öne Çıkan Konular

Tablo 11. İşletmede Mesleki Eğitim (İME) Modeline Yönelik Politikaların Geliştirilmesine İlişkin Konuların Masalara Göre Dağılımı

ÇALIŞTAY MASA KONULARI	İFADELERİN MASALARA GÖRE DAĞILIMI
1. Masa: Bilişim Teknolojisi	1,2
2. Masa: Boya ve Kimya	3,4,5,6,7,8,9
3. Masa: Enerji Sistemleri	
4. Masa: Elektronik/Mekatronik/Otomasyon	
5. Masa: Gıda	8,9
6. Masa: İlaç	
7. Masa: İnşaat	10
8. Masa: Lastik/ Plastik	
9. Masa: Lojistik	11
10. Masa: Makine ve İmalat Teknolojileri	
11. Masa: Metalurji ve Metal	
12. Masa: Otomotiv	12,13,14,15,16
13. Masa: Tarım	
14. Masa: İşletme ve Yönetim	
15. Masa: Çevre ve İSG	17,14,18

Konu daha önceki mevcut durum ve strateji geliştirme başlıklarında ele alındığı için bazı masalarda tekrar edilmemiş, tekrar edilen masalarda ise, uzun dönemli işyeri temelli mesleki eğitimin şekillendirilmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi, tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri tekrar edilmiştir.

Soru 5: Staj, İME ve uzun dönemli staj uygulamalarında edinilen bilgi ve tecrübeler ile ilişkili olarak; sektörünüz ile ilişkili mesleki alanlardaki bölüm ve programların dijital / teknolojik dönüşümleri nasıl etkilenmektedir? Sektörünüze yönelik dijital dönüşüm gerekli midir ya da üretim alanınıza özgü olarak geleneksel üretim yöntemleri vazgeçilmezliklerini korumakta mıdır? Diğer bir deyişle Endüstri 4.0 gibi dijital dönüşümler, sektörünüzü nasıl etkilemektedir?

Tablo 12. Dijital Dönüşüm İle Staj, İME, Uzun Dönemli Staj Gibi Uygulamalara Yönelik Etkileşim

İfadeler	Frekans (Sıklık)
s1- Okul müfredat dönüşümü güncel tutulmalı ve teknolojik gelişmeler altında belli periyotlarda yapılandırılmalıdır	1
s2- Dijital ikiz uygulamaları eğitime de entegre edilerek işletme okul veya sektör bütünlüğü sağlanabilir.	1
s3- VR tabanlı ISG eğitimleri düzenlenebilir	1
s4- Sosyal medya platformlarında bilgilendirme ve yaygın etki faaliyetleri gerçekleştirilmeli	1
s5- Ekonomik şartlar düşünüldüğünde geleneksel üretime devam etme zorunluluklarının olması	1
s6- Otomasyonda kullanılan ekipmanların ithal ve maliyetlerinin yüksek olmaları nedeniyle firmaların tamamen otomasyona dönmelerinin zor olması	1
s7- Eski fabrikanın kapatılıp otomasyon üretim yapan yeni bir fabrikanın kurulması	1
s8- Sanal gerçeklik (VR) gözlüklerle simülasyon eğitimlerinin yapılması	1
s9- Eğitim içeriğini zenginleştirecek dijital eğitim içeriklerinin hazırlanmasında üniversite-sektör iş birliği yapılması	1
s10- Sektörde tecrübeli ustaların geleneksel üretim yöntemleri ile yeni mezunların dijital yetkinlikleri doğru kurgulandığında tamamlayıcı bir etkileşim fırsatı olması	1
s11- İmalat yürütme sistemleri, yalın üretim, verimlilik, üretimde izleme, dijital okuryazarlık gibi temel konuların mutlaka eğitim kurumlarında verilmesi / mevcut derslerin içine entegre edilmesi	1
s12- Eğitim kurumlarında dijitalleşme çok geriden gelmektedir. Ayrıca dijital dönüşümler eğitim kurumlarına maddi yönden çok ağır olmaktadır. Bazı eğitim kurumları bu dönüşümleri yapmaktadır fakat bunlarda değişim hızlarına yetişememektedirler. İşletmelerin dijital dönüşümleri eğitim kurumlarına göre daha hızlı olmaktadır	1
s13- El becerisi isteyen mesleki uygulamalarda dijital dönüşüm çok önem arz etmese de işlerin takibi, kalite standartları, ulusal standartların getirdiği durumlar, makine kontrolleri, analizler ve iş gücü takipleri dijital dönüşüm arka planda önemli	1
s14- Firmaların zaman - maliyet yönetimleri, ürün takibi, sipariş durumu, kalite izleme gibi durumları için dijital dönüşüme ihtiyaçları vardır. Bunlar için zaman zaman devlet desteği almaları	1
s15- Yeni uygulamalar süreçlerin etkinliğini artırmakta, hız ve zaman kazancı sağlamaktadır	1
s16- Yeni teknolojik uygulamalar, iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması açısından avantaj sağlamaktadır; dijital dönüşüm bu sürecin etkinliğini artırmaktadır	1
S17- Mesleki eğitim ve denetim süreçlerinde dijital araçların kullanımı, nitelikli istihdamın artırılmasına katkı sunmaktadır	1

Bu soru, geleceğe dönük olarak gerçekleştirilecek çalışmalara temel oluşturmak üzere yöneltilmiş olup, işyeri temelli mesleki eğitim konusunun derinlemesine ele alınması gereken bir boyutu olduğundan masalarda bu konu ile ilgili olarak belirgin bir değerlendirme yapılmamıştır. Elde edilen verilere dayanarak, müfredatlar, ders içeriklerinin gelişen teknolojilere uyumlaştırılması ve geliştirilmesine yönelik önerilerin öne çıktığını söylemek mümkündür. Bu sonuç, çalıştayın temel amacı çerçevesindeki ilk iki soruyu destekler niteliktedir. Bütün ifadeler, birer kez söylendiğinden, öne çıkan unsur olmadığından grafik ile gösterim yapılmamıştır.

Tablo 13. Dijital Dönüşüme Yönelik Konuların Masalara Göre Dağılımı

ÇALIŞTAY MASA KONULARI	İFADELERİN MASALARA GÖRE DAĞILIMI
1. Masa: Bilişim Teknolojisi	
2. Masa: Boya ve Kimya	
3. Masa: Enerji Sistemleri	1,2,3,4
4. Masa: Elektronik/Mekatronik/Otomasyon	
5. Masa: Gıda	5,6,7
6. Masa: İlaç	
7. Masa: İnşaat	8
8. Masa: Lastik/ Plastik	
9. Masa: Lojistik	9
10. Masa: Makine ve İmalat Teknolojileri	10,11
11. Masa: Metalurji ve Metal	
12. Masa: Otomotiv	12,13,14
13. Masa: Tarım	
14. Masa: İşletme ve Yönetim	
15. Masa: Çevre ve İSG	15,16,17

Dijital dönüşüm ile ilgili geleceğe dönük olarak yapılacak çalışmalara temel oluşturması bakımından yönlendirilen bu sorunun masalara göre dağılımında bazı masalarda yüzeysel değerlendirildiği, özellikle işyeri temelli mesleki eğitim ile ilişkilendirme noktasında müfredat, ders içeriklerinin yeni teknolojilere uyumlaştırılmasına değinilmiştir.

ÇALIŞTAY SONUNDA YAPILAN ANKET ÇALIŞMASININ KATILIMCILARIN TANIMLAYICI ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK ANALİZ SONUÇLARI

Çalıştay esnasında, masalara karekod ile tanımlanmış katılımcıların gönüllülük ilkesine dayalı anket uygulanmıştır. Ankete çalıştay katılımcılarının yaklaşık %35'i cevap vermiştir. Geçersiz ve eksik anketler elendikten sonra anket verileri analiz edilmiştir. Anketin birinci bölümü katılımcıların demografik özellikleri, temsil ettikleri kurum ve kuruluşların özelliklerini içeren sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölümünde, katılımcıların çalıştay organizasyonuna yönelik tutumları sorulmuştur. Üçüncü bölümde ise, işyeri temelli mesleki eğitime yönelik sorular yönlendirilmiştir. Birinci ve ikinci grupta yer alan soruların frekanslarına bakılmıştır. İkinci grup soruların ortalama ve standart sapma değerleri alınmıştır. Üçüncü grup sorulara kişisel faktör analizi uygulanmış ve faktörler belirlenmiştir. İşyeri temelli mesleki eğitim faktörlerinin katılımcıların özelliklerine göre farklılıkları belirlenmiştir.

2.1.Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan sektör temsilcilerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 14'de gösterilmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)		Frekans	Yüzde (%)
Yaş			Cinsiyet		
28-37	4	6,1	Kadın	33	50,0
38-47	22	33,3	Erkek	33	50,0
48-57	27	40,9	Toplam	66	100
58-67	13	19,7			
Toplam	66	100			
Eğitim Durumu					
Lise	1	1,5			
Üniversite	26	39,4			
Lisansüstü	39	59,1			
Toplam	66	100			

Tablodan görüldüğü üzere, araştırma örneğinin %50'si erkek, %50'si kadınlardan oluşmaktadır. Bunların %40,9'u 48-57 yaş grubunda, %59,1'inin lisansüstü mezunu oldukları görülmektedir.

2.2.Katılımcıların Daha Önce Benzer Bir Çalıştay Veya Etkinlik Deneyimi

Katılımcıların daha önce benzer bir çalıştay veya etkinlik deneyimine ilişkin durumları Tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların Daha Önce Benzer Bir Çalıştay Veya Etkinlik Deneyimi

Daha önce benzer bir çalıştay veya etkinlik katılımı	Frekans	Yüzde
Evet	31	47
Hayır	35	53

Katılımcıların çoğunun daha önce benzer bir çalıştay veya etkinlik deneyimine sahip olmadığı (%53) görülmüş, 31 kişinin ise (%47) deneyiminin olduğu görülmüştür.

2.3.Katılımcıların Buldukları Firmada Çalışan Sayısı

Katılımcıların görev yaptıkları firmalardaki çalışan sayısının dağılımları aşağıdaki Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların Görev Yaptıkları Firmalardaki Çalışan Sayısının Dağılımları

İfadeler	Frekans	Yüzde (%)
1-49 Çalışan	16	24,2
50-99 Çalışan	5	7,6
100-499 Çalışan	24	36,4
500-1999 Çalışan	16	24,2
2000 ve Üzeri Çalışan	5	7,6
Toplam	66	100,0

Katılımcıların çalıştıkları firmalarda çalışan sayısının ağırlıklı olarak 100–499 (%36,4) aralığında olduğu görülmektedir. Çalıştay katılımcılarının Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ) odaklı olmak üzere, Büyük ölçekli firmaların da önemli derecede katılımı ile gerçekleşmiştir. Buradan hareketle, elde edilen verilerin mavi yaka, gri yaka ve beyaz yaka olmak üzere tüm çalışan türlerinin istihdamına sahip firmaların tamamının temsil edildiği katılımcı görüşlerini içermesi bakımından değerli niteliğe sahiptir.

2.4.Katılımcıların Buldukları/ Temsil Ettikleri Firmalarının Faaliyet Süresi

Katılımcıların görev yaptıkları firmaların yıllara göre faaliyet süresi Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların Görev Yaptıkları Firmaların Faaliyet Süresi

İfadeler	Frekans	Yüzde (%)
1 yıldan az	1	1,5
1-5 yıl arası	14	21,2
6-10 yıl arası	4	6,1
11-15 yıl arası	7	10,6
15 yıldan daha fazla	40	60,6
Toplam	66	100,0

Çalışmaya katılanların görev yaptığı firmalar, faaliyet süresi bakımından ağırlıklı olarak 15 yıldan fazla olduğu görülmektedir. Katılım gösteren sektör temsilcilerinin yüksek tecrübeye sahip olmaları açısından değerlendirildiğinde, yılların vermiş olduğu bilgi ve deneyimlerinin yapılan çalışmaya aktarılması bakımından önemi dikkate değerdir.

3.KATILIMCILARIN ÇALIŞTAY ORGANİZASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARI

Katılımcıların, çalıştayın organizasyonu ve içeriğine yönelik memnuniyet düzeylerini belirlemek üzere 5’li Likert Tipi ölçek ile (1: Kesinlikle Katılmıyorum ----- 5:Kesinlikle Katılıyorum) sorular yönlendirilmiştir. İfadelere yönelik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların Çalıştaya Yönelik Tutum Ortalamaları

Tutum Faktörleri	Mean	Standart Sapma
C1- Çalıştayın mesleki istihdam ihtiyacına yönelik yeni fikirlerin sunulmasına ortam sağladığını düşünüyorum.	4,4394	,94672
C2- Çalıştayda zaman yönetiminin etkin olduğunu düşünüyorum.	3,6970	1,32398
C3- Masa moderatörünün masa yönetiminde yetkin olduğunu düşünüyorum.	4,4697	,96428
C4- Masa moderatörünün teknik açıdan konuya hakim olduğunu düşünüyorum.	4,5606	,96283
C5- Çalıştay organizasyonunun başarılı olduğunu düşünüyorum.	4,2879	,95700
C6- Çalıştaya davet ve organizasyon sürecindeki iletişimin yeterli olduğunu düşünüyorum.	4,1970	1,12619
C7- Çalıştayın düzenlendiği yerin seçiminin uygun olduğunu düşünüyorum.	4,0758	1,15440
C8- Çalıştayda sunulan yeme-içme, çay-kahve aralarındaki hizmeti yeterli buldum.	4,4545	,96368

C9- Çalıştayda mesleki eğitim hakkında oldukça yararlı bilgiler edindim.	4,2879	1,00407
C10- Çalıştayda mesleki eğitim hakkında oldukça önemli fikirlerimi paylaşma imkanı buldum.	4,3939	,95883
C11- Çalıştay, mesleki eğitime yönelik.	4,4091	,92781
C12- Çalışmaya katılmaktan memnuniyet duydum.	4,4848	,964664
C13- Benzer bir çalıştay düzenlenmesi halinde gönüllü bir şekilde katılmak isterim.	4,3788	1,06360
C14- Çalıştay sonrası, işyerinde mesleki eğitim konusunda önemli uygulamaları hayata geçirileceğine inanıyorum.	4,0758	1,09980
C15- Bu ve benzeri faaliyetlerin gelecekte de devam ettirilmesi, nitelikli istihdam ihtiyacının yetiştirilmesine katkı sağlayacağını düşünüyorum.	4,3182	1,01009

Tablodan görüldüğü üzere, çalışmaya yönelik genel tutum ortalamasının 4,3020 olduğu belirlenmiştir. Hem çalıştayın organizasyonu hem de içeriği açısından katılımcıların yüksek düzeyde olumlu bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Bu bağlamda, çalıştayın organizasyonel olarak amacına ulaştığını söylemek mümkündür.

4.KATILIMCILARIN İŞYERİ TEMELLİ MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMASINA YÖNELİK TUTUM FAKTÖRLERİ

Katılımcıların İşyeri Temelli Mesleki Eğitime yönelik tutum faktörlerini belirlemek üzere, katılımcıların değerlendirmeleri için yönlendirilen 15 değişkene keşfedici faktör analizi uygulanmıştır. Bu değişkenlere güvenilirlik analizi yapılmış, önerilen değişkenler elendikten sonra %97,8 Cronbach's alfa değeri bulunmuştur. Bu bir araştırmanın güvenilirliği için çok yüksek bir değerdir. Çok sayıda değişkenden birbirleri arasında ilişki değeri yüksek olanların belli faktörler altında toplanarak özetlenmesine imkan sunan faktör analizinin anlamlılığını belirlemek üzere KMO Barlett testi yapılmaktadır (Hair, 1998: 99). Değişkenler arası ilişkileri belirlemek amacıyla Barlett's testi kullanılmış ve 1137,515 değeri bulunmuş, bu değer $p < 0.01$ düzeyinde anlamlılık gösterdiği belirlenmiştir. Tablodan görüldüğü gibi, örneklem yeterliliği (0.905) yüksektir.

Tablo 19. İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Tutum Faktörleri Güvenilirlik ve Geçerlilik Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği		90,5
Barlett Testi	Ki-Kare	1137,515
	Serbestlik Derecesi	91
	Anlamlılık	0,000
Güvenilirlik Analizi	Cronbach's Alfa Güvenilirlik Değeri	97,8
	Değişken Sayısı	15

Analiz sonucunda 2 faktör elde edilmiştir. Katılımcıların İME' ye yönelik tutum faktörleri 2 ana başlık altında gruplandırılmış ve her bir faktör kendisini oluşturan değişkenleri temsil edecek şekilde isimlendirilmiştir. Elde edilen bu faktörler Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20. Katılımcıların İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Tutum Faktörleri

Tutum Faktörleri	Ortalama	Faktör yükleri	Özdeğer	Varyans yüzdesi
Faktör 1: İşyeri Temelli Mesleki Eğitime İlişkin Avantajlar Cronbach's Alfa=97,3			8,766	62,612
İ7- İşyerinde mesleki eğitimin, sanayinin alt yapısının etkin kullanılarak üniversitelere katkı sağlayacağını düşünüyorum.	4,2576	,944		
İ6- İşyerinde mesleki eğitimin, üniversite sanayi işbirliğini olumlu yönde geliştireceğini düşünüyorum.	4,2576	,934		
İ5- İşyerinde mesleki eğitim modelinin yaygınlaşmasının nitelikli istihdam ihtiyacına önemli ölçüde katkı sağlayacağını düşünüyorum.	4,1970	,920		
İ10- İşyerinde mesleki eğitimin kapsamının üniversite ve işletmelerin birlikte belirlemesi gerektiğini düşünüyorum.	4,2424	,909		
İ3- İşyerinde mesleki eğitime tabi tutulan öğrencilerin daha fazla nitelik kazandığını düşünüyorum.	4,1818	,902		
İ9- İşyerinde mesleki eğitimde SGK giderlerinin üniversite tarafından karşılanmasını bir fırsat olarak değerlendiriyorum.	4,1212	,889		
İ1- İşyerinde mesleki eğitimin gerekli olduğunu düşünüyorum.	4,3333	,885		
İ11- İşyerinde mesleki eğitimin tüm bölümlerde yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum.	4,1364	,883		
İ2- İşyerinde mesleki eğitime bulunduğum firma destek vermeye gönüllüdür.	4,0303	,875		
İ4- İşyerinde mesleki eğitimin, nitelikli istihdam yetiştirmede, staj ve diğer modellere göre çok daha faydalı olduğunu düşünüyorum.	4,1061	,874		
İ14- İşyerinde mesleki eğitimin 2 dönem (6 ay) uygulanmasını daha uygun buluyorum.	3,9848	,774		
İ12- İşyerinde mesleki eğitimin son sınıf öğrencilerine uygulanmasını doğru buluyorum.	3,6818	,742		
Faktör 2: İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Yetersizlikler Cronbach's Alfa=65,2			2,140	15,285
İ13- İşyerinde mesleki eğitimin 1 dönem (3 ay) uygulanmasını yeterli buluyorum.	2,4242	,813		
İ8- İşyerinde mesleki eğitimi, işletmelere ek maliyet getirmesi açısından olumsuz değerlendiriyorum.	2,8333	,659		
TOPLAM Cronbach's Alfa= 96,0				77,897

Katılımcıların İşyeri Temelli Mesleki Eğitime yönelik tutum faktör analizi sonuçlarına göre, bu uygulamalar 2 faktör altında toplanmıştır. Toplam varyansın açıklama oranı %77,897 gibi yüksek bir düzeydedir. Toplam varyansı %62,612 ile en yüksek açıklama oranına sahip olan birinci faktör “İşyeri Temelli Mesleki Eğitime İlişkin Avantajlar”ın yer aldığı değişkenleri içermektedir. “İşyeri Temelli Mesleki Eğitime Yönelik Yetersizlikler”e ilişkin değişkenlerin yer aldığı ikinci faktör %15,285 varyansı açıklama oranı ile ikinci sırada yer almıştır. Buradan hareketle, işyeri temelli mesleki eğitime (İME) yönelik olumlu tutumların varyansı açıklama oranının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırmaya özellikle sektör temsilcilerinin katıldığı dikkate alındığında, sektörün işyeri temelli mesleki eğitimi desteklediğini göstermektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

İşyeri Temelli Mesleki Eğitim teması çerçevesinde 11 Aralık 2025 tarihinde VI. İmes Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Binasında gerçekleştirilen “1.Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı”, kamu ve özel kurum ve kuruluşların temsilcilerinin yoğun ilgisi ve katılımıyla tamamlanmıştır.

Çalıştay, mesleki alanlar ile ilgili sektörlere göre tasnif edilen Bilişim Teknolojisi Sektörü, Boya ve Kimya Sektörü, Enerji Sistemleri Sektörü, Elektronik/Mekatronik/ Otomasyon Sektörü, Gıda Sektörü, İlaç Sektörü, İnşaat Sektörü, Plastik/Plastik Sektörü, Lojistik Sektörü, Makine ve İmalat Teknolojileri Sektörü, Metalurji ve Metal Sektörü, Otomotiv Sektörü, Tarım Sektörü, İşletme ve Yönetim Sektörü, Çevre ve İSG Sektörü olmak üzere 15 masada yapılan odak grup görüşmeleriyle tamamlanmıştır. Masalarda işyeri temelli mesleki eğitimin mevcut durumu, sorunlar, beklentiler ele alınmış ve mevcut durumun iyileştirilmesine yönelik strateji önerileri geliştirilmiştir. Masalardaki odak grup görüşmesi verilerine içerik analizi uygulanmış, sonuçlar ayrıntılı olarak raporda sunulmuştur. Çalıştay sonunda masa katılımcılarına İşyeri Temelli Mesleki Eğitim çerçevesinde İşletmede Mesleki Eğitim (İME) gibi uygulamalara ve çalıştayın verimliliğine yönelik bir anket çalışması da yapılmış, elde edilen veriler analiz edilmiş, sonuçlar bu rapora esas ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Masalardaki odak grup görüşmelerinden elde edilen sonuçlara göre, işyeri temelli mesleki eğitim açısından öne çıkan öğrencilere ilişkin konular; mesleki alana yönelik bilgi eksikliği, kurum kültürü ve çalışma ortamına yönelik uyum problemleri, ailelerden kaynaklı öğrencilerin sanayide alanda çalışma konusundaki isteksizlik, staj sonrası istihdam konusunda askerlik gibi engellerin öne sürülmesi, sektördeki teknoloji hakkında bilgi eksikliği, el becerisi yeteneğinin eksikliği gibi konular öne çıkmıştır. Üniversite-sanayi işbirliği açısından, özellikle İME gibi uygulamalar hakkında işletmelere yönelik bilgilendirme eksikliği, SGK konularının iyileştirilmesi gerektiği, ücretlendirme desteği, daha uzun staj sürelerine ihtiyaç olduğu, İME uygulamalarının sektör ile birlikte mevzuatının şekillendirilmesi gerektiği, ders müfredatları ile sektör ihtiyaçlarının uyumlaştırılmasına yönelik çalışma yapılması gibi konulara vurgu yapılmıştır.

Masalardaki görüşler doğrultusunda geliştirilen öneriler ise şu şekilde öne çıkmıştır; üniversitelerin uygulama laboratuvar ve atölyelerinin sektörün mevcut durumuna göre güncellenmesi, ders müfredatlarının sektörün ihtiyaçlarına göre revize edilmesi, sektöre uzun dönem staj ve İME uygulamalarına yönelik mentörlük desteği verilmesi, öğretim üyelerinin güncel teknolojilere yönelik sektörde uygulamalara katılması, öğrencilere iş hayatı, kurum kültürü gibi konularda uyum eğitimleri verilmesine yönelik planlamalar yapılması önerisi sunulmuştur. Diğer yandan, üniversite-sanayi işbirliğinin özellikle işyerinde mesleki eğitimi yeniden şekillendirmek üzere mevzuatının tanımlanması ve sürdürülebilir hale getirilmesine yönelik politikalar geliştirilmesi çözüm önerisi sunulmuştur.

Çalıştay sonunda yapılan anket çalışması sonuçlarına göre, İME gibi iş yeri temelli mesleki eğitime yönelik uygulamaların faydalı olduğu, uzun dönemli öğrenci stajları veya benzer uygulamalar geliştirilmesi yeniden vurgulanmıştır. Olumsuz olarak vurgulanan hususlar, SGK, ücretlendirme, üniversite-sanayi arasındaki ilişkinin güçlendirmeye ihtiyacı olduğu, işyeri temelli mesleki eğitim uygulamaları hakkında sektörün daha fazla bilgilendirmeye ihtiyacı olduğunun altı çizilmiştir. Çalıştayın verimliliği ve etkinliği noktasında olumlu tutum sergileyen katılımcılar, işyeri temelli mesleki eğitim konusunun böyle bir organizasyona konu olması ve konuşulmasından memnuniyet duyduklarını ifade etmişlerdir. Masa görüşmelerinde

gelecekte planlanan çalıştaylara temel teşkil etmek üzere dijital dönüşüme ilişkin yönlendirilen sorularda, katılımcıların dönüşüme ilişkin çalışma yapılmasının gerekliliği yönündeki görüşü, Kocaeli Üniversitesi'nin bu konudaki çalıştay ve benzeri faaliyetlere yönelik eylem planı kararına ışık tutmuştur.

Bu sonuçlara dayanarak Kocaeli Üniversitesi'nin birçok sosyal bilimlerdeki birimleri de dahil olmak üzere, sanayiye yönelik işgücü yetiştiren tüm birimlerinde uyguladığı İME programlarının sektörün ihtiyaçlarına göre güncellenmesi, öğretim elemanlarının sektörün güncel teknolojilerine uygun eğiticinin eğitimi programları düzenleme ve katılımına yönelik çalışmaların başlatılması gibi konular gündeme alınmıştır. Diğer yandan, ülkemizde model alınabilecek üniversite-sanayi işbirliği uygulamalarına sahip olan Kocaeli Üniversitesi'nin bu işbirliğini İşyeri Temelli Mesleki Eğitim çerçevesinde daha da güçlendirmesine yönelik yeni projeler ve programlar ile çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Aktan, C. C. & Tunç, M. (1998). 21. Yüzyıla girerken bilgi toplumu ve Türkiye. *Yeni Türkiye Dergisi*, (19), 134.
- Bilgili, B., (2024). Has Digital Transformation Changed or Improved the Labor Market?. VII International Applied Social Sciences Congress - (C-IASOS - 2024) (pp.635-644). Peja, Montenegro.
- Cengiz, E. (2014). Üniversite-sanayi işbirliği üzerine değerlendirmeler. *Yükseköğretim Dergisi*, 4(1):1-8.
- Çelik, M., (2021). Üniversite Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi Eylem Planı, Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayınları, <https://www.yok.gov.tr/documents/documents/68c01f9a0dc63.pdf>.
- Oskay, T., Bilgili, B., & Ekşi, O., (2025). İşgücü Piyasasında Üniversite-Sanayi İşbirliği Açısından Bir Tutundurma Aracı Olarak Kariyer Fuarları. *Ekonomi Gündemi* (pp.67-80), İstanbul: Scala Kitapçı.
- Öcal, F. M. ve Altıntaş, K. (2018). Dördüncü sanayi devriminin emek piyasaları üzerindeki olası etkilerinin incelenmesi ve çözüm önerileri. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 2066-2092. DOI: 10.26466/opus.439952.
- Petropoulos, G. (2018), "The Impact of Artificial Intelligence on Employment", Max Neufeind, Jacqueline O Reilly ve Florian Ranft (ed.), in *Praise for Work in the Digital Age Challenges of the Fourth Industrial Revolution*, 119-132.
- Spencer, D., Cole, M., Joyce, S., Whittaker, X. ve Stuart, M (2021), European Parliament, European Parliamentary Research Service, & Scientific Foresight Unit, *Digital Automation and the Future of Work*, EPRS | European Parliamentary Research Service, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/656311/EPRS_STU\(2021\)656311_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/656311/EPRS_STU(2021)656311_EN.pdf)
- WEF (World Economic Forum), 2020. *The Future of Jobs Report 2020*, Erişim: 15 Ocak 2026, www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf

Çalıştay Görselleri ve Fotoğrafları

Afiş

Yaka Kartı

Teşekkür Belgesi

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı gerçekleştirildi

Kurumsal İletişim Ofisi | 11.12.2025

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı gerçekleştirildi

Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İSTEM), geniş bir katılımıyla 11 Aralık'ta İMES Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Çalıştayı açılış programına; Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Zafer Cantürk, İMES OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Tokkan, Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Aynhan Zeytinlioğlu, Dilovası Kaymakamı Tim Kubilay, Rektör Yardımcıları Prof. Dr. Etilf Öğüt ve Prof. Dr. Ömer Faruk Çelik, il protokolü, sektör temsilcileri ve akademisyenler katıldı.

TOKKAN: MESLEKİ EĞİTİM ÇÖZÜMLERİ
İşyeri temelli mesleki eğitim, Türkiye'nin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

AKTAŞ: MESLEKİ EĞİTİM ÇÖZÜMLERİ
Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

VALİ İLHAMİ AKTAŞ
Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, çalıştayı açılış programına katılarak, mesleki eğitimin önemini vurguladı. Aktaş, "Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ÖMER FARUK ÇELİK
Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Zafer Cantürk'ün Yardımcısı Prof. Dr. Ömer Faruk Çelik, çalıştayı açılış programına katılarak, mesleki eğitimin önemini vurguladı. Çelik, "Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

ÇALIŞTAY YAPILDI

Nitelikli eleman şikayetir çok sık duyuyorum

Kocaeli'de düzenlenen mesleki eğitim çalıştayı bir araya gelen sivil toplum kuruluşları ve akademisyenler, nitelikli eleman ihtiyacını vurguladı. Vali İlhami Aktaş'ın açılış konuşmasında, "Nitelikli eleman şikayetini çok sık duyuyorum"

İLHAMİ AKTAŞ
Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, çalıştayı açılış programına katılarak, mesleki eğitimin önemini vurguladı. Aktaş, "Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

İLHAMİ AKTAŞ
Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, çalıştayı açılış programına katılarak, mesleki eğitimin önemini vurguladı. Aktaş, "Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

İLHAMİ AKTAŞ
Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, çalıştayı açılış programına katılarak, mesleki eğitimin önemini vurguladı. Aktaş, "Mesleki eğitim, ülkemizin geleceği için en doğru yoldur. Mesleki eğitim, öğrencilerin sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda pratik becerileri de kazandırmalıdır. İSTEM çalıştayı, bu amaçla önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Özellikle sanayi sektöründe, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin iş hayatına daha kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. İSTEM OSB olarak, bu süreçte aktif rol almayı hedefliyoruz. Özellikle dilovası bölgesinde, işyeri temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

ÇALIŞTAY YAPILDI

İşyeri temelli eğitim çalıştayı

Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı'na katıldı. Çalıştayda işyeri temelli öğrenme modelleri, sektörel iş birlikleri, nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve Türkiye'de mesleki eğitimin dönüşümünün ele alındığı konular ile oturumlar yapıldı.

Kocaeli Üniversitesi koordinasyonunda, İMES OSB evsahipliğinde iş dünyası ile eğitim kurumlarının bir araya gelecek olan 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı, Vali İlhami Aktaş'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

YOĞUN KATILIM
İMES OSB Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen programa; Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer Cantürk, Dilovası Kaymakamı Metin Kubilay, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Taşpınar, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Politikaları Daire Başkanı Durmuş Can, Gazi Üniversitesi

Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Taşpınar, Gazi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Politikaları Daire Başkanı Durmuş Can'ın konuşmaları ile devam etti. Mesleki eğitimin geleceğine yön vermeye amaçlayan çalıştayda, İşyeri temelli öğ-

renme modelleri, sektörel iş birlikleri, nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve Türkiye'de mesleki eğitimin dönüşümünün ele alındığı konular ile oturumlar yapıldı. Grup sunumları, tartışma ve sonuçları derlenerek görüş ve önerilerin sunulması ile çalıştay devam etti. ■ **Büden**

ÇALIŞTAY YAPILDI

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı Kocaeli'de yapılacak

İSTEM Çalıştayı Kocaeli'de

Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenecek olan 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İSTEM), yarın saat 10.00'da İMES OSB Konferans Salonu'nda gerçekleştirilecek. Çalıştaya, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı M. Bilal Macit'te katılacak.

ÇALIŞTAY İMES'TE YAPILACAK
Mesleki eğitim konusunda önemli konuların tartışılacağı çalıştay; Kocaeli Valiliği, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, İMES Organize Sanayi Bölgesi, Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi-İnsan Kaynakları Dayanışma Derneği, Kocaeli Sanayi Odası, Kocaeli Ticaret Odası ve Korfaz Ticaret Odası ve Körfez Ticaret Odasıyla ortaklaşa düzenlenecek.

ÇALIŞTAYTA EĞİTİM KONUSULACAK
Dünya ile eğitim kurumlarını aynı platformda bir araya getirecek olan çalıştayda; her bir mesleğin öğrenme modelleri, sektörel birlikleri, nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve Türkiye'de mesleki eğitimin

dönüşümü başlıkları kapsamlı şekilde ele alınacak. Program boyunca mesleki eğitimdeki uygulamaları, üretimle entegre eğitim modelleri ve sektör beklentileri yönleriyle değerlendirilecek.

SANAYİ VE ÜRETİM SÜREÇLERİ
Günümüzde hızla gelişen teknoloji, sanayi ve üretim süreçleri, mesleki eğitimin stratejik önemi her geçen gün daha da artıyor. Ülkemizin kalkınma hedeflerine ulaşabilmesi için bilgi, beceri ve disiplinli donatılmış nitelikli insan kaynağına ihtiyaç duyulmaktadır.

İHTİYAÇ ALANLARI BELİRLENECEK
Bu vizyon çerçevesinde düzenlenecek olan çalıştay, mesleki ve teknik eğitimin niteliğini artırılmasına, sektörün ihtiyaç duyduğu alanların belirlenmesine, istihdamın güçlendirilmesine ve bilimsel gelişmelere katkı sunma amaçlıyor. Aynı zamanda bölge

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı Yapıldı

Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı'nda (İSTEM), mesleki eğitimin ülkemizin üretim için taşıdığı önem bir kez daha gündeme geldi.

ÜZERİMİZE DÜŞENİ YAPMAYA HAZIRIZ
İMES OSB Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen konuşan Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, nitelikli insan kaynağının tüm sektörlerde kendini hissettirdiğini, "İşin temelinde insan olduğu için, kamu ve her kes üzerine düşeni yapmak zorundadır. Herkesin katkı yapacağı raporları en ince ayrıntısına kadar inceleme ve üzerine düşeni yapmaya hazırız." dedi. Haberi 7

PROTOKOL İLGİLİ

"İSTEM'e Eğitim" mottosuyla çok sayıda paydaşın desteğiyle düzenlenen çalıştay protokol ilgi gösterdi. Açılış sonrası oluşturulan 15 ayrı çalıştay masasında mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik başlıklar detaylı olarak değerlendirildi.

Nitelikli İş Gücü Çalıştayda Ele Alındı

Nitelikli iş gücü ihtiyacının sektör temsilcileri ve akademisyenler tarafından kapsamlı olarak değerlendirildiği 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı'nda yeni eğitim modelleri, sanayi-eğitim işbirlikleri ve mesleki eğitimin geleceğine yönelik stratejiler ele alındı.

15 ayrı çalıştay masasında mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik başlıklar detaylı olarak değerlendirildi. Çalıştayın açılış programında, İlhami Aktaş, "Mesleki eğitimin önemini her geçen gün daha da artıran bir süreçteyiz. Ülkemizin kalkınması için nitelikli iş gücüne ihtiyacımız var. Bu ihtiyaçları karşılamak için mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik çalışmaların hızla yürütülmesi gerekiyor. Herkesin üzerine düşeni yapmaya hazırız." dedi.

ÖZGÜR İHTİYAÇ DUYDUĞU ALANLAR
Dünya ile eğitim kurumlarını aynı platformda bir araya getiren programda, işyeri temelli eğitim modelleri, sektörel işbirlikleri, nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve Türkiye'de mesleki eğitimin dönüşümü başlıkları kapsamlı şekilde ele alındı. Mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik çalışmaların hızla yürütülmesi gerekiyor. Herkesin üzerine düşeni yapmaya hazırız." dedi.

"ÖNE GELEN BİR OSB'YİZ"
Özellikle söz alan İMES OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Tokkan, çalıştayda mesleki eğitimin önemini vurguladı. "377 hektar alanımızda 11 işletme ve fabrikamızın 22 bin 500 işçisiyle Türkiye'nin en büyük OSB'lerinden biri olduğumuzu gurur duyuyoruz" şeklinde konuştu.

"KALİFİYE İŞ GÜCÜ KALKINMA İÇİN GEREKLİ"
Kocaeli Üniversitesi (KOU) Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer Cantürk, "Kalifiye elemanların

Dilovası'nda gerçekleştirilen 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı'na kent genelinden çok sayıda katılımcı ile davetli katıldı.

Gerçekleşen çalıştayda öğrenme modelleri, sektörel işbirlikleri, nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve mesleki eğitimin geleceğine yönelik başlıklar detaylı olarak değerlendirildi.

BÜYÜK İLGI GÖSTEDİ
Bu arada gerçekleştirilen çalıştayın açılış programında, Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, Kocaeli Üniversitesi (KOU) Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer Cantürk, İMES OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Tokkan, Dilovası Kaymakamı M. Bilal Macit, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı M. Bilal Macit ve Türkiye İşverenler Derneği Başkanı

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı yapıldı

Aktaş: Nitelikli İş Gücü İhtiyacı Her Sektörde Var

Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı (İSTEM), geniş katılımıyla İMES OSB Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Çalıştayın açılış programında; Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, Kocaeli Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer Cantürk, İMES OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Tokkan, Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoglu, Dilovası Kaymakamı Metin Kubilay, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Elif Ögüt ve Prof. Dr. Ömer Faruk Celik, protokol üyeleri ve akademisyenler katıldı.

İLHAMİ AKTAŞ
Kocaeli Valisi İlhami Aktaş, "Nitelikli iş gücü yetiştirme stratejileri ve Türkiye'de mesleki eğitimin geliştirilmesine yönelik çalışmaların hızla yürütülmesi gerekiyor. Herkesin üzerine düşeni yapmaya hazırız." dedi.

TOKKAN: MESLEKİ EĞİTİM ÖNCELİĞİMİZ
"İş'e Eğitim" mottosuyla, Yükseköğretim Kurulu, Kocaeli Valiliği, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, İMES Organize Sanayi Bölgesi, KOSTU, ÇTTU, Kocaeli Sanayi Odası, Kocaeli Ticaret Odası, Gebze Ticaret Odası, Körfez Ticaret Odası, İş-KUR, İnsan Kaynakları Dayanışma Derneği ve MARKA paydaşlarıyla düzenlenen çalıştayın açılış konuşmasını İMES OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Tokkan yaptı. Tokkan; mesleki eğitimin ülkemizin üretim gücü için taşıdığı öneme dikkat çekerek, "Bu yıl 1,8 milyar dolarlık ihracat rekor seviyeye ulaştığımız durumda; Sanayimizin gelişimi için en kritik unsur nitelikli iş gücüdür. Bu nedenle mesleki eğitim konusu bizim için her zaman önceliklidir." dedi.

CANTÜRK: KOU VAR GÜCÜYLE ÇALIŞIYOR
Mesleki eğitimin kalkınma sürecindeki stratejik rolünü vurgulayan KOU Rektörü Prof. Dr. Nuh Zafer Cantürk ise, "Türkiye olarak kalkınma hedeflerimize güçlü adımlarla ilerleyebilmek için mesleki eğitimin taşıdığı stratejik önem her geçen gün daha da artmaktadır. Kalifiye elemanların

www.mevimarmaragazetesi.com
12.12.2025

www.bizimyaka.com
12.12.2025

www.kartapogazetesi.com.tr
12.12.2025

www.kocaeliugundem.com
12.12.2025

www.kocaeliugundem.com
12.12.2025

www.kocaeliugundem.com
12.12.2025

1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı

Kocaeli Üniversitesi koordinasyonunda, İMES OSB ev sahipliğinde iş dünyası ile eğitim kurumlarını bir araya getirecek olan 1. Ulusal İşyeri Temelli Mesleki Eğitim Çalıştayı, Vali İlhami Aktaş'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Değişen ve Dönüşen Dünyada Yeni Meslekler ve Geleceğin Meslekleri

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı AD-İş ve Meslek Hastalıkları BD
mnilhan@gazi.edu.tr

Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

ULUSAL MESLEK STANDARDI VE YETERLİLİKLERİN HAZIRLANMA SÜRECİ

Meslekte Standart, İşgücünde Verimlilik

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

SEKTÖR KOMİTELERİNİ OLUŞTURAN TARAFLAR

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN MESLEKLERİ

Dünyada Güncel Durum

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN MESLEKLERİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER

Rutin meslekler robotlar ve diğer teknolojilerin o meslekleri insanlar yerine yapabilmeleri ile yok olmakta...

Beceri odaklı teknolojik değişim:
Yaratıcı analiz etme,
Soyut düşünme,
Yaratıcı fikirler, buluşlar ortaya koyma, Eleştirel düşünme gibi yetkinlikler gerektiren meslekler

Rutin mesleklere yönelik talebin azalması ve gayri rutin mesleklere yönelik talebin artması beklenmektedir...

Örneğin;
• Rutin bilişsel: Kasıyerlik
• Rutin manuel: Şap ustalığı
• Gayri rutin bilişsel: Yazarlık
• Gayri rutin manuel: Kuaförlük

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

MESLEKLERDE MEYDANA GELMESİ BEKLENEN DEĞİŞİKLİKLER

2030 itibarıyla, gelişen teknolojiyle birlikte yapay zeka, siber güvenlik ve yenilenebilir enerji alanlarının popülerliğinin artacağı; nüfus eğilimleri ve temel sektörlerdeki artan taleple birlikte sağlık teknolojisi uzmanlarında da benzer bir etkinin görülmesi beklenmektedir. Ancak, banka veznedarları, daktilograflar, çağrı merkezi çalışanları, manuel işçiler gibi gerileyen mesleklerin yanı sıra, üretken yapay zekâ nedeniyle baskı ve ilgili zanaat çalışanlarına olan talebin azalması beklenmektedir.

Kaybolan ve Dönüşen Meslekler	Geleceğin Popüler Meslekleri
1. Banka veznedarları ve ilgili memurlar	1. Yapay zeka mühendisleri ve veri bilimciler
2. Daktilograf ve sekreterler	2. Siber güvenlik uzmanları
3. Baskı ve ilgili zanaat çalışanları	3. Yenilenebilir enerji uzmanları
4. Kasıyer ve bilet gişesi görevlileri	4. Sağlık teknolojileri uzmanları
5. Çağrı merkezi çalışanları	5. Dijital pazarlama uzmanları
6. Manuel işçiler ve el emeğiyle çalışanlar	6. Uzaktan/hibrit çalışma yöneticileri

Kaynak: World Economic Forum, (2023). *The future of jobs report 2023*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

2030 Yılına Kadar İş Değişimi

- 2030 yılına kadar **555-890 milyon yeni iş olanağının** ortaya çıkacağı öngörülmektedir.
- Yine **75 milyon ile 375 milyon** civarı işgücünün **meslek grubunu değiştirmesi** gerekeceği öngörülmektedir.
- 2030 yılında istihdam edilmesi öngörülen **2.66 milyar işgücünün de %8-9 oranında yeni mesleklerde istihdam edileceği** öngörülmektedir.
- ABD'de kişisel bilgisayarlar teknolojisi **3508 iş** çeşidini yok ederken, **19263 yeni iş alanı** yaratmıştır. Benzer şekilde otomobiller **623 işi** yok ederken, **7530 yeni iş alanı** yaratmıştır.
- Buradan hareketle, dijital dönüşümün bazı işleri yok ederken, bazı işleri değiştireceği öngörülmektedir.

Azalan İş Grupları	Yeni İş Grupları
Fiziksel emek, veri toplama/işleme, üretim, perakende, konaklama/yemek hizmetlerini içeren işler	Yapay zekâ, robotik, blok zinciri gibi gelişmekte olan sektörlerde güçlü bir istihdam artışı, müşteri hizmetleri, satış, pazarlama, eğitim ve beceri geliştirme gibi teknik olmayan pozisyonlarda güçlü bir istihdam artışı, bilgi ve iletişim teknolojileri mesleklerinde yeni istihdam olanakları

(McKinsey Global Institute (MGI), "İş Kayıpları, İş Kazanımları: Otomasyon Zamanında İşgücü Geçişleri, 2017")

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BECERİLERİ

Küresel iş dünyasında beceri açığı, işverenlerin %63'ü tarafından en büyük engel olarak görülmektedir.

2030'a kadar küresel iş gücünün %59'u yeniden beceri kazanmak zorunda kalması, ancak %11'i eğitim imkanlarına erişememesi beklenmektedir. Bu durumun, 120 milyon işsiz riskini beraberinde getirebilmesi öngörülmektedir.

Yapay zekâ, büyük veri ve siber güvenlik gibi becerilerin yanı sıra, analitik düşünme, liderlik ve iş birliği gibi insani beceriler de kritik önem taşımaktadır. Teknoloji ve insani becerilerin birleşimi, gelecekte daha fazla talep görmesi beklenmektedir.

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BECERİLERİ

İşleri Geleceği Raporu 2025

2030'a kadar en hızlı büyüyen 10 beceri

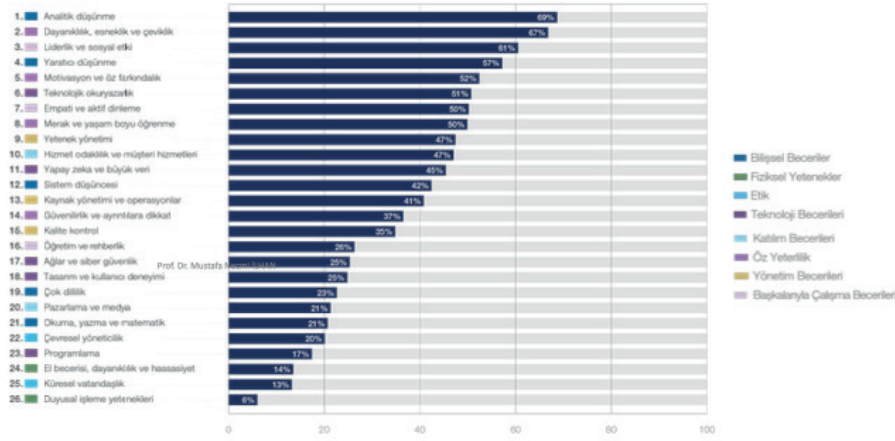
1. Yapay zekâ ve büyük veri
2. Ağlar ve siber güvenlik
3. Teknolojik okuryazarlık
4. Yaratıcı düşünme
5. Dayanıklılık, esneklik ve çeviklik
6. Merak ve yaşam boyu öğrenme
7. Liderlik ve sosyal etki
8. Yetenek yönetimi
9. Analitik düşünme
10. Çevresel sorumluluk

● Fiziksel beceriler ● Dijital beceriler ● Teknik beceriler ● Sosyal beceriler ● Yaratıcı beceriler ● Liderlik becerileri ● Çevresel beceriler

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

Belirtilen becerileri işgücü için temel beceriler olarak gören işverenlerin payı

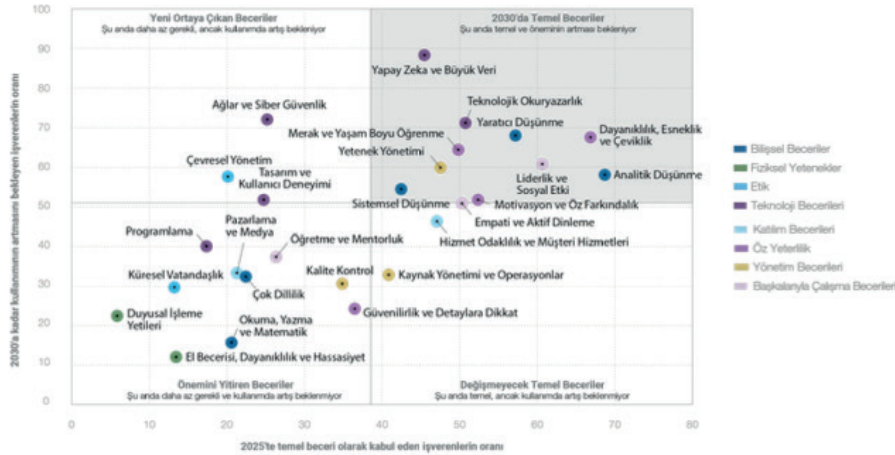

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

2030'DA TEMEL BECERİLER

2025 yılında becerilerin temel bir beceri olduğunu düşünen işverenlerin oranı ve 2030 yılına kadar becerilerin önemini artmasını bekleyen işverenlerin payı.

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

İstikrarlı veya azalan öneme sahip olmanın aksine, 2025'ten 2030'a kadar ilgili beceri kategorisindeki becerilerin işgücü için önemini artacağını düşünen işverenlerin payı.

Yapay Zeka ve Büyük Veri

1. Otomotiv ve Havacılık	100%
2. Telekomünikasyon	100%
3. Profesyonel Hizmetler	98%
4. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	97%
5. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	97%
6. Finansal Hizmetler ve Sermaye Piyasaları	95%
7. Tedarik Zinciri ve Ulaşım	94%
8. Tıbbi Hizmet ve Sağlık Hizmetleri	92%
9. Enerji Teknolojisi ve Kamu Hizmetleri	90%
10. Devlet ve Kamu Sektörü	90%

Ağlar ve Siber Güvenlik

1. Finansal Hizmetler ve Sermaye Piyasaları	82%
2. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	81%
3. Enerji Teknolojisi ve Kamu Hizmetleri	79%
4. Tıbbi Hizmet ve Sağlık Hizmetleri	78%
5. Otomotiv ve Havacılık	78%
6. Devlet ve Kamu Sektörü	78%
7. Tedarik Zinciri ve Ulaşım	76%
8. Telekomünikasyon	75%
9. Gelişmiş Üretim	74%
10. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	74%

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

2030 Yılına Kadar İş Değişimi

- 2030 yılına kadar **555-890 milyon yeni iş olanağının** ortaya çıkacağı öngörülmektedir.
- Yine **75 milyon ile 375 milyon** civarı işgücünün meslek grubunu değiştirmesi gerekeceği öngörülmektedir.
- 2030 yılında istihdam edilmesi öngörülen **2.66 milyar işgücünün de %8-9 oranında yeni mesleklerde istihdam edileceği** öngörülmektedir.
- ABD'de kişisel bilgisayarlar teknolojisi **3508** iş çeşidini yok ederken, **19263 yeni iş alanı** yaratmıştır. Benzer şekilde otomobiller **623** işi yok ederken, **7530 yeni iş alanı** yaratmıştır.
- Buradan hareketle, dijital dönüşümün bazı işleri yok ederken, bazı işleri değiştireceği öngörülmektedir.

Azalan İş Grupları	Yeni İş Grupları
Fiziksel emek, veri toplama/ışleme, üretim, perakende, konaklama/yemek hizmetlerini içeren işler	Yapay zekâ, robotik, blok zinciri gibi gelişmekte olan sektörlerde güçlü bir istihdam artışı, müşteri hizmetleri, satış, pazarlama, eğitim ve beceri geliştirme gibi teknik olmayan pozisyonlarda güçlü bir istihdam artışı, bilgi ve iletişim teknolojileri mesleklerinde yeni istihdam olanakları

(McKinsey Global Institute (MGI), "İş Kayıpları, İş Kazanımları: Otomasyon Zamanında İşgücü Geçişleri, 2017")

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BECERİLERİ

Küresel iş dünyasında beceri açığı, işverenlerin %63'ü tarafından en büyük engel olarak görülmektedir.

2030'a kadar küresel iş gücünün %59'u yeniden beceri kazanmak zorunda kalması, ancak %11'i eğitim imkanlarına erişememesi beklenmektedir. Bu durumun, 120 milyon işsiz riskini beraberinde getirebilmesi öngörülmektedir.

Yapay zekâ, büyük veri ve siber güvenlik gibi becerilerin yanı sıra, analitik düşünme, liderlik ve iş birliği gibi insani beceriler de kritik önem taşımaktadır. Teknoloji ve insani becerilerin birleşimi, gelecekte daha fazla talep görmesi beklenmektedir.

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BECERİLERİ

İşleri Geleceği Raporu 2025

2030'a kadar en hızlı büyüyen 10 beceri

WORLD ECONOMIC FORUM

1. Yapay zeka ve büyük veri
2. Ağlar ve siber güvenlik
3. Teknolojik okuryazarlık
4. Yaratıcı düşünme
5. Dayanıklılık, esneklik ve çeviklik
6. Merak ve yaşam boyu öğrenme
7. Liderlik ve sosyal etki
8. Yetenek yönetimi
9. Analitik düşünme
10. Çevresel sorumluluk

İşyeri becerileri • Okuryazarlık • Yaratıcı beceriler • Sosyal beceriler • Çözüm becerileri • Liderlik

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

Teknolojik Okuryazarlık

1. Otomotiv ve Havacılık	84%
2. Finansal Hizmetler ve Sermaye Piyasaları	84%
3. Tıbbi Hizmet ve Sağlık Hizmetleri	81%
4. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	81%
5. Tedarik Zinciri ve Ulaşım	77%
6. Eğitim ve Öğretim	76%
7. Petrol ve Gaz	76%
8. Profesyonel Hizmetler	75%
9. Gelişmiş Üretim	73%
10. Tüketim Mallarının Üretimi	72%

Yaratıcı Düşünme

1. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	86%
2. Eğitim ve Öğretim	79%
3. Tıbbi Hizmet ve Sağlık Hizmetleri	76%
4. Gelişmiş Üretim	76%
5. Telekomünikasyon	75%
6. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	75%
7. Gayrimenkul	73%
8. Profesyonel Hizmetler	69%
9. Tedarik Zinciri ve Ulaşım	69%
10. Tüketim Mallarının Üretimi	69%

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Dayanıklılık, Esneklik ve Çeviklik

1. Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	83%
2. Telekomünikasyon	79%
3. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	78%
4. Tüketim Mallarının Üretimi	73%
5. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	72%
6. Otomotiv ve Havacılık	71%
7. Gelişmiş Üretim	71%
8. Tüketim Mallarının Perakende ve Toptan Satışı	69%
9. Finansal Hizmetler ve Sermaye Piyasaları	68%
10. Elektronik	68%

Merak ve Yaşam Boyu Öğrenme

1. Eğitim ve Öğretim	79%
2. Sigorta ve Emeklilik Yönetimi	77%
3. Telekomünikasyon	75%
4. Gayrimenkul	68%
5. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	68%
6. Otomotiv ve Havacılık	68%
7. Enerji Teknolojisi ve Kamu Hizmetleri	67%
8. Tüketim Mallarının Perakende ve Toptan Satışı	67%
9. Petrol ve Gaz	64%
10. Tıbbi ve Sağlık Hizmetleri	64%

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Liderlik ve Sosyal Etki

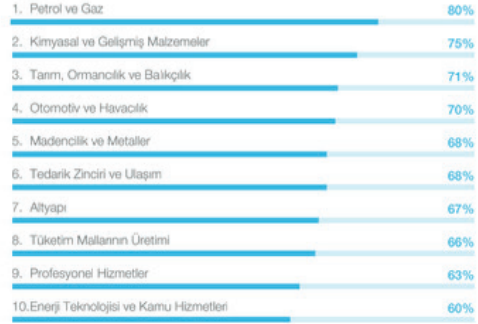
1. Otomotiv ve Havacılık	71%
2. Telekomünikasyon	69%
3. Eğitim ve Öğretim	68%
4. Bilgi ve Teknoloji Hizmetleri	67%
5. Tıbbi ve Sağlık Hizmetleri	66%
6. Elektronik	64%
7. Kimyasal ve İleri Malzemeler	63%
8. Konaklama, Yiyecek ve Eğlence	63%
9. Enerji Teknolojisi ve Kamu Hizmetleri	62%
10. Tüketim Mallarının Üretimi	61%

Yetenek Yönetimi

1. Altyapı	70%
2. Otomotiv ve Havacılık	68%
3. Madencilik ve Metaller	68%
4. Kimyasal ve Gelişmiş Malzemeler	67%
5. Tedarik Zinciri ve Ulaşım	65%
6. Telekomünikasyon	64%
7. Tüketim Mallarının Üretimi	63%
8. Petrol ve Gaz	62%
9. Eğitim ve Öğretim	60%
10. Gayrimenkul	59%

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

Analitik Düşünme**Çevresel Yöneticilik**

■ Bilişsel Beceriler ■ Etik ■ Yönetim Becerileri ■ Öz Yeterlilik ■ Teknoloji Becerileri ■ Başkalarıyla Çalışma Becerileri
Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BE CER İ L ER İ

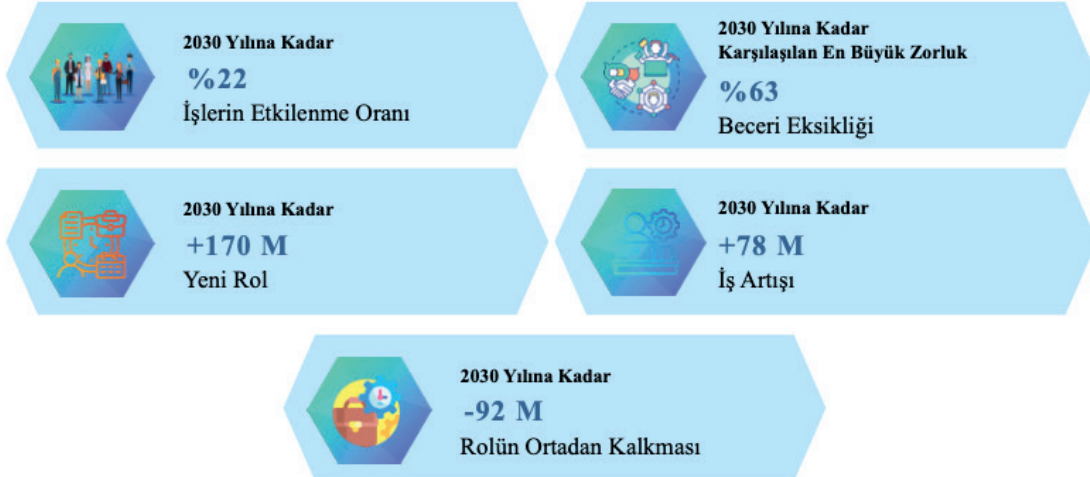
Dünya Ekonomik Forumu'nun 2025 İşlerin Geleceği Raporu, 2030 yılına kadar iş gücü piyasasında yaşanacak dönüşümün %22'sini etkileyeceğini göstermektedir.

Teknolojik ilerlemeler, demografik değişiklikler, jeoekonomik gerilimler ve ekonomik baskılar, bu dönüşümün başlıca itici güçleridir.

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

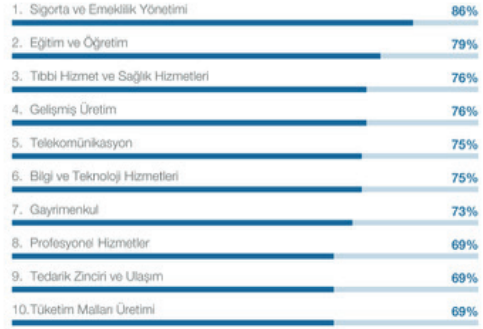
GELECEĞİN BE CER İ L ER İ

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Teknolojik Okuryazarlık

Yaratıcı Düşünme

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Dayanıklılık, Esneklik ve Çeviklik

Merak ve Yaşam Boyu Öğrenme

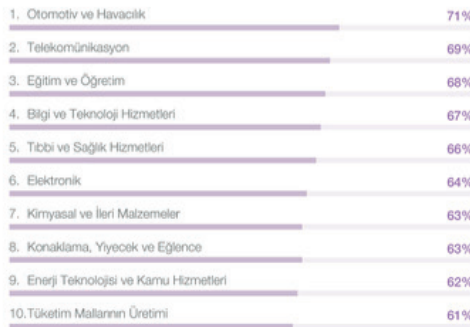

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Liderlik ve Sosyal Etki

Yetenek Yönetimi

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN BECERİLERİ

Yapay zekâ, büyük veri ve siber güvenlik gibi teknoloji becerilerine olan talep hızla artarken, yaratıcı düşünme, dayanıklılık, esneklik ve çeviklik gibi insani beceriler de önemini koruyacaktır.

Hızla değişen iş piyasasında, her iki beceri türünü barındıran birleşik beceri setlerine olan ihtiyaç artacaktır. 2030'a kadar ön saflarda yer alan roller ve temel sektörler en yüksek iş artışı yaşanırken, yapay zekâ ve yenilenebilir enerji gelişmeleri teknoloji ve uzmanlık gerektiren rollerde talep oluşturacaktır. Buna karşın, rutin bazı rollerin talebinde azalma beklenmektedir

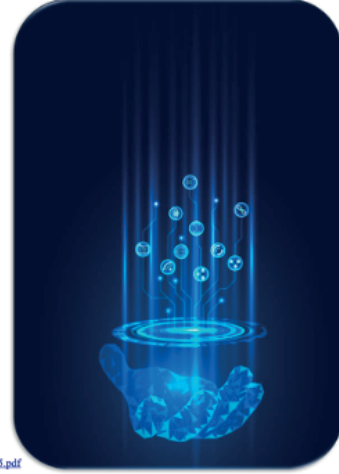

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN MESLEKLERİ

2030 itibarıyla, tarım işçileri, kuryeler ve inşaat işçileri gibi ön saflardaki rollerin en büyük mutlak iş artışı yaşanması beklenmektedir. Nüfus eğilimleri ve temel sektörlerdeki artan taleple birlikte, hemşireler gibi bakım sektörü çalışanları ve eğitim profesyonelleri için de önemli bir büyüme öngörülmektedir. Yapay zekâ, robotik ve yenilenebilir enerji ile çevre alanlarındaki gelişmeler, bu uzmanlıkları gerektiren rollere olan talebi artıracaktır. Ancak, kasiyerler ve idari asistanlar gibi gerileyen mesleklerin yanı sıra, üretken yapay zekâ nedeniyle grafik tasarımcıların da talebinin azalması beklenmektedir.

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN MESLEKLERİ

İşlerin Geleceği Raporu 2025

2030'a kadar en çok büyüyen ve azalan meslekler

WORLD
ECONOMIC
FORUM

Artan Talep Gösteren Meslekler	Azalan Talep Gösteren Meslekler
1. Çiftlik işçileri, tarım işçileri ve diğer tarım çalışanları	1. Kasiyer ve bilet gişesi görevlileri
2. Hafif kamyon veya teslimat hizmet sürücülere	2. İdari ve yönetici asistanları
3. Yazılım ve uygulama geliştiricileri	3. Bina bakıcıları, temizlik görevlileri
4. İnşaat çerçeveleyicileri, bitiricileri ve ilgili zanaat çalışanları	4. Malzeme kayıt ve stok tutma görevlileri
5. Mağaza satış elemanları	5. Baskı ve ilgili zanaat çalışanları
6. Gıda işleme ve ilgili meslek çalışanları	6. Muhasebe, defter tutma ve bordro memurları
7. Araba, kamyonet ve motosiklet sürücülere	7. Mali müşavirler ve denetçiler
8. Hemşirelik profesyonelleri	8. Ulaşım görevlileri ve konduktörler
9. Gıda ve içecek servisi çalışanları	9. Güvenlik görevlileri
10. Genel müdürler ve operasyon yöneticileri	10. Banka veznedarları ve ilgili memurlar
11. Sosyal hizmet ve danışmanlık uzmanları	11. Veri giriş elemanı
12. Proje yöneticileri	12. Müşteri hizmetleri
13. Üniversite ve yükseköğretim öğretmenleri	13. Grafik tasarımcılar
14. Ortaöğretim öğretmenleri	14. İş hizmetleri ve idari yöneticiler
15. Kişisel bakım yardımcıları	15. Hasar değerlendirme uzmanları, mütettişler ve araştırmacılar

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

Teknolojik Okuryazarlık

Yaratıcı Düşünme

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Dayanıklılık, Esneklik ve Çeviklik

Merak ve Yaşam Boyu Öğrenme

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

BECERİ GEREKSİNİMLERİNİ ARTIRAN EN İYİ 10 SEKTÖR 2025 - 2030

Liderlik ve Sosyal Etki

Yetenek Yönetimi

Kaynak: World Economic Forum. (2025). *The future of jobs report 2025*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_Report_2025.pdf

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

GELECEĞİN MESLEKLERİ Türkiye’de Güncel Durum

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

TÜRKİYE’DE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

OTOMASYON VE DİJİTALLEŞME

Rapora göre, Türkiye’de mesleklerin yalnızca %2’si tamamen otomasyona geçmiş durumdadır. Otomasyon seviyesinin %20-25 arasına yükselmesiyle birlikte, yapay zeka ve dijital teknolojiler bazı iş kayıplarına yol açsa da, üretkenlik artışı, artan yatırım ve hizmet ekonomisinin büyümesi 2030 yılına kadar 3,1 milyon iş olanağı yaratabilmesi beklenmektedir.

Beceri geliştirme ve yeniden beceri kazandırma girişimleri, iş gücünün dönüşümünde önemli bir rol oynayacaktır. İş gücünün sosyal ve ileri teknolojik beceriler edinmesi gerekecek ve önümüzdeki 10 yılda bu becerilere sahip çalışanlara olan talep artacaktır.

Kaynak: McKinsey and Company, The Future of Work, Turkey’s Talent Transformation in the Digital Era, 2020

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

TÜRKİYE’DE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

	Temel Beceriler (Temel okuryazarlık, aritmetik ve iletişim)	Fiziksel Beceriler (motor becerileri ve kas gücü, genel ekipman onarımı ve mekanik beceriler)	Daha Yüksek Bilişsel Beceriler (yaratıcılık, karmaşık bilgi yorumlama, proje yönetimi, eleştirel düşünme ve karar verme)	Sosyal Beceriler (girişimcilik, kişilerarası beceriler ve empati, gelişmiş iletişim adaptasyon ve sürekli öğrenme)	Teknolojik Beceriler (temel dijital beceriler, bilimsel araştırma, teknoloji tasarımı ve mühendisliği, gelişmiş veri analizi)
2030 İSTİHDAM, TEMEL DÜZEY (MİLYON)	5.2	15.5	5.8	4.5	2.4
2030 İŞGÜCÜ, ÖNGÖRÜLEN (MİLYON)	4.7	14.3	6.2	5.5	3.9
% DEĞİŞİM	-10	-8	7	22	63

Kaynak: McKinsey and Company, The Future of Work, Turkey’s Talent Transformation in the Digital Era, 2020

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE YAPAY ZEKA

Hazırlık Toplantısı

13.06.2023 tarihinde hazırlık toplantısı yapılmıştır.

Kurulun Oluşturulması

06.09.2023 tarihli ve 2023/206 sayılı MYK Yönetim Kurulu kararı ile Dijital Dönüşüm ve Yapay Zeka Danışma Kurulu oluşturulmuştur.

İlk Toplantı

03 Ekim 2023 tarihinde MYK Dijital Dönüşüm ve Yapay Zekâ Danışma Kurulu ilk toplantısı gerçekleştirilmiştir.

İkinci Toplantı

15 Ekim 2024 tarihinde ikinci toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

DİJİTAL DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA MYK'NIN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÇALIŞMALAR

Sanayi 4.0 Alanı Meslek Haritası

2018 yılında "Sanayi 4.0 Alanı Meslek Haritalama Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sonuçları raporlanmış ve raporda 12 alan altında 25 meslek ve 43 uzmanlık alanı belirlenmiştir.

- Otonom (robotik) Sistemler
- Veri yönetimi ve analizi
- Bilişim sistemleri (Bulut bilişim, network)
- Dijital sanayi
- Yapay zekâ
- İleri imalat (3D yazıcılar)
- Akıllı yaşam sistemleri
- Siber güvenlik
- Simülasyon/ sanal/arttırılmış gerçeklik
- Sanayi 4.0 ile ilgili sosyal alanlar
- Yazılım
- Adli bilişim alanı

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

DİJİTAL DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA MYK'NIN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÇALIŞMALAR

Yapay Zekâ Alanı Meslek Haritası

Yapay Zekâ Alanı Meslek Haritası'nda 2 alt alanda 8 meslek belirlenmiştir.

Alt Alan 1: Yapay Zekâ

Meslekler:

1. Yapay Zekâ Araştırmacısı (Seviye 7)
2. Yapay Zekâ Uzmanı/Mühendisi (Seviye 6)
3. Yapay Zekâ Uygulayıcısı (Seviye 5)

Alt Alan 2: Veri Yönetimi ve İşlenmesi

Meslekler:

1. Veri Bilimci (Seviye 6)
2. Veri Analisti (Seviye 5)
3. Veri Uzmanı/Mühendisi (Seviye 6)
4. Veri Mimarı (Seviye 6)
5. Veri Etiketleme Elemanı (Seviye 3)

DİJİTAL DÖNÜŞÜM ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

15 ULUSAL MESLEK STANDARDI

1. Yapay Zeka Sistem Analisti
2. Blok Zinciri Analisti
3. Bulut Bilişim Analisti
4. Gömülü Sistem Geliştirici
5. Blok Zinciri Programcısı
6. Dijital Dönüşüm Personeli
7. Etik Hacker
8. Yapay Zeka Programcısı
9. Dijital Dönüşüm Operatörü
10. Siber Güvenlik Elemanı
11. Robotik Sistemler Operatörü
12. Yazılım geliştirici
13. Yazılım geliştirici
14. Web Geliştirici
15. Web Geliştirici
16. Dijital Sanatçı

15 ULUSAL YETERLİLİK

1. Yapay Zeka Sistem Analisti
2. Blok Zinciri Analisti
3. Bulut Bilişim Analisti
4. Gömülü Sistem Geliştirici
5. Blok Zinciri Programcısı
6. Dijital Dönüşüm Personeli
7. Etik Hacker
8. Yapay Zeka Programcısı
9. Dijital Dönüşüm Operatörü
10. Robotik Sistemler Operatörü
11. Yazılım geliştirici
12. Yazılım geliştirici
13. Siber Güvenlik Elemanı
14. Web Geliştirici
15. Web Geliştirici

GELECEĞİN MESLEKLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM - 5

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

YEŞİL DÖNÜŞÜM ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Yeşil ekonomi ve kalkınma çalışmaları çevre ve enerji sektörleri ağırlıklı olmak üzere 7 ana sektör altında yürütülmektedir.
- Bu sektörler, **Çevre, Enerji, Cam-Çimento, Plastik, Metal, İş-Yönetim ve Elektrik-Elektronik** şeklinde sıralanmaktadır.
- Bu kapsamda çevre sektöründe 31 diğer sektörlerde 18 olmak üzere toplam 49 ulusal meslek standardı hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.
- Yeni meslek standardı hazırlama ve güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

YEŞİL DÖNÜŞÜM ALANINDA YAYIMLANAN ULUSAL MESLEK STANDARTLARI

NO	ULUSAL MESLEK STANDARDI	SEKTÖR	NO	ULUSAL MESLEK STANDARDI	SEKTÖR	NO	ULUSAL MESLEK STANDARDI	SEKTÖR
1	Antena Tesisi Dezenfeksiyon Görevlisi	Çevre	18	Düzenli Depolama Bertaraf Saha Sorumlusu	Çevre	35	Fotovoltaik Güç Sistemi Personeli	Enerji
2	Atık Akümülatör Geri Kazanım İşçisi	Çevre	19	Endüstriyel Ambalaj Yeniden Kullanma Hazırlama İşçisi	Çevre	36	Rüzgar Güç Sistemi Personeli	Enerji
3	Atık Ayırma İşçisi	Çevre	20	Harflıyat Toprağı Döküm Sahası Elemanı	Çevre	37	Rüzgar Güç Sistemi Personeli	Enerji
4	Atık Beleme Elemanı	Çevre	21	İçme Suyu Şebekeleri İşletme Bakım Elemanı	Çevre	38	Düney İst Sistem Personeli	Enerji
5	Atık Kağıt Geri Dönüşüm Elemanı	Çevre	22	Jeomorfoloğu	Çevre	39	Düney İst Sistem Personeli	Enerji
6	Atık Koordinatörü	Çevre	23	Otomotiv Arındırma ve Söküm Elemanı	Çevre	40	Alternatif Yakıt Hazırlama Operatörü	Cam, Çimento ve Toprak
7	Atık Madeni Yağ Rafinasyon Elemanı	Çevre	24	Otomotiv Arındırma ve Söküm Sorumlusu	Çevre	41	Atık Isıdan Enerji Üretim Tesisi Kumanda Operatörü	Cam, Çimento ve Toprak
8	Atık Su Arıtma Tesisi İşletme Operatörü	Çevre	25	Sağlık Kuruluşları Kaynaklı Tıbbi ve Tehlikeli Atık Toplayıcısı	Çevre	42	Atık Isıdan Enerji Üretim Tesisi Saha Elemanı	Cam, Çimento ve Toprak
9	Atık Su ve Yağmur Suyu Hatları Temizlik Operatörü	Çevre	26	Su Arıtma Tesisi İşletme Operatörü	Çevre	43	Geni Geri Dönüşüm İşçisi	Metal
10	Atık Yakma Operatörü	Çevre	27	Su SCADA Operatörü	Çevre	44	Geni Geri Dönüşüm Operasyon Sorumlusu	Metal
11	Atık Yakma Ön İşlem Elemanı	Çevre	28	Su ve Atık Su Şebekeleri İşletme Bakım Sorumlusu	Çevre	45	Plastik Geri Dönüşüm Elemanı	Kimya, Petrol Lastik ve Plastik
12	Atık Yakma Saha Elemanı	Çevre	29	Tehlikeli Atık Toplayıcısı	Çevre	46	Sürdürülebilirlik Uzmanı	İş ve Yönetim
13	Atık Su ve Yağmur Suyu Hatları Görüntüleme Operatörü	Çevre	30	Tehlikesiz Atık Toplayıcısı	Çevre	47	Elektrikli Araç Montaj Elemanı*	Otomotiv
14	Atık Su ve Yağmur Suyu Şebekeleri İşletme Bakım Elemanı	Çevre	31	Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Elemanı	Çevre	48	Batarya Elektrikli Araç Bakım Onarımcısı*	Otomotiv
15	Coğrafyacı	Çevre	32	Biyogaz Sistemleri Personeli	Enerji	49	Hibrit Araç Bakım Onarımcısı*	Otomotiv
16	Çamur Susuzlaştırma Ünitesi Operatörü	Çevre	33	Biyogaz Sistemleri Personeli	Enerji			
17	Düzenli Depolama Bertaraf Saha Elemanı	Çevre	34	Fotovoltaik Güç Sistemi Personeli	Enerji			

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

ULUSAL MESLEK STANDARTLARI (Devam Eden Çalışmalar)

İkiz Dönüşüm Alanında Hazırlanmakta / Güncellenmekte Olan
Meslek Standartları ve İlgili Sektörler

Dijital Dönüşüm

NO	MESLEK	SEKTÖR
1	BT Mimarisi Uzmanı	Bilişim Teknolojileri
2	Mobil Yazılım Geliştirici	Bilişim Teknolojileri
3	Oyun Geliştirici	Bilişim Teknolojileri

Yeşil Dönüşüm

NO	MESLEK	SEKTÖR
1	Eko Rehber	Çevre
2	Zirai Drone Operatörü	Tarım
3	Plastik Geri Dönüşüm Elemanı (Güncelleme)	Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

DİJİTAL VE YEŞİL DÖNÜŞÜM ALANINDA KALİTE KONTROL İŞLEVİNİ YÜRÜTEN SEKTÖR KOMİTELERİMİZ

Dijital Dönüşüm

Bilişim
Teknolojileri

Yeşil Dönüşüm

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

İKİZ DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA ÖNGÖRÜLEN YENİ MESLEKLER

YEŞİL DÖNÜŞÜM

- Elektrikli Araçlar Geri Dönüşüm Elemanı
- Karbon Ayak İzi Hesaplayıcısı
- Tarımsal/Zirai Drone Operatörü
- Topraksız Tarım Uzmanı
- Sürdürülebilir Raporlama Uzmanı
- Sürdürülebilir Giyim Uzmanı
- Elektrik ve Enerji Yönetimi Uzmanı
- Kaynak Yönetimi Uzmanı
- Enerji Depolama Uzmanı

DİJİTAL DÖNÜŞÜM

- Veri Bilimci (Seviye 6)
- Veri Analisti (Seviye 5)
- Veri Uzmanı (Seviye 6)
- Veri Mimarı (Seviye 6)
- Veri Etiketleme Elemanı (Seviye 3)
- Yapay Zekâ Araştırmacısı (Seviye 7)
- Yapay Zekâ Uzmanı (Seviye 6)
- Yapay Zekâ Uygulayıcısı (Seviye 5)

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

MIKRO YETERLİLİKLER DİJİTAL ÇAĞIN KİMLİK KARTLARI ÇALIŞTAYI

14 Ocak 2025 tarihinde İzmir Ekonomi Üniversitesi işbirliği ile **Mikro Yeterlilikler Dijital Çağın Kimlik Kartları Çalıştayı** gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

MIKRO YETERLİLİKLER DİJİTAL ÇAĞIN KİMLİK KARTLARI ÇALIŞTAYI

- Mikro yeterlilikler ve dijital rozetler tanımını ve içinde bulunduğumuz eğitim çağında kritik bir öneme sahiptir.
- Esneklik, yetkinlik, güven, kalite, taşınabilirlik, yığılabilirlik ve dijitalleşme gibi kavramlar mikro yeterlilikler ve dijital rozetlerin merkezinde yer almaktadır.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

YENİLENEBİLİR ENERJİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞTAYI

16 Ocak 2025 tarihinde Medipol Üniversitesi işbirliği ile **Yenilenebilir Enerji Sektöründe İstihdam ve Sürdürülebilirlik Çalıştayı** gerçekleştirilmiştir.

- Yenilenebilir enerji sektöründe istihdam açısından önemli yere sahip olacak meslekler belirlenmiştir.
- Yenilenebilir enerji sektöründe ihtiyaç duyulan/duyulacak beceriler belirlenmiştir.

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

YENİLENEBİLİR ENERJİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞTAY

Çalıştayda yenilenebilir enerji sektöründe ortaya çıkan/çıkması muhtemel meslekler belirlenmiştir.

Belirlenen Meslekler

1. Enerji Sistemleri Uzmanı
2. Hidrojen ve Türevleri Proses Güvenliği Uzmanı
3. İklim Değişikliği Analisti
4. Hidroelektrik ve Jeotermal Elektrik Üretim Yöneticisi
5. Rüzgâr Enerjisi Akış Dinamiği Analisti
6. Dijital (İkiz) Tesis Tasarımcısı/Analisti
7. Yüzer GES Platformları Analisti
8. Fotosensör Geliştiricisi
9. Yaşam Döngü Analizi Personeli
10. Ekosistem Değerlendiricisi
11. Biyoçeşitlilik Uzmanı
12. Enerji Modelleme Uzmanı

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

YENİLENEBİLİR ENERJİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞTAY

Çalıştayda yenilenebilir enerji sektöründe ortaya çıkan/çıkması muhtemel beceriler belirlenmiştir.

Belirlenen Beceriler

1. Yeşil sertifikasyona yönelik danışmanlık becerisi
2. Yeşil sertifikasyona yönelik kurum içi denetim yetkinliği
3. Yenilenebilir enerjiye yönelik teknoloji ve literatür takibi becerisi
4. Karbon ayak izi hesaplama yetkinliği
5. İklim eylem planlama yetkinliği
6. Yenilenebilir enerji sistemleri kontrol ve otomasyon becerisi
7. Yazılım ve tasarım becerisi
8. Enerji etkinliği ölçme ve değerlendirme becerisi
9. Analitik beceri

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

Değişen ve Dönüşen Dünyada Yeni Meslekler ve Geleceğin Meslekleri

Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı AD-İş ve Meslek Hastalıkları BD
mnilhan@gazi.edu.tr

Kocaeli Üniversitesi 11.12.2025

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM SÜRECİ VE UYGULAMALARI

2025

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE MEVCUT DURUM

OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
3.407	1.633.175

OKUL TÜRÜ	MTAL	ÇPAL	MEM	TOPLAM
OKUL	2.410	555	442	3.407
ÖĞRENCİ	1.011.240	99.623	522.312	1.633.175

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ 56 ALAN 119 DAL

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ 39 ALAN 193 DAL

PANSİYON SAYISI	CİNSİYETİ	SAYI	TOPLAM	KAPASİTE	TOPLAM
655	ERKEK	24.271	48.502	51.658	99.148
	KIZ	24.231		47.490	

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM SÜRECİ

56 Alan 119 Dal

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM SÜRECİ

39 Alan 113 Dal

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

4

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE ÖĞRENCİ ARTIŞ ORANLARI

- Genel olarak mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının tercih edilirliliği her yıl artış göstermektedir. Bu artış ortaöğretim içerisindeki mesleki ve teknik eğitimin oranına da yansımaktadır. **2023-2024** eğitim öğretim yılında **%35,60** iken **2025-2026** eğitim öğretim yılında bu oranın **%39,05** olduğu görülmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

5

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE GELİŞMELER

- Mesleki ve teknik ortaöğretimde **okul türleri azaltılmıştır** (2014).
- OSB içinde ve dışında meslekî ve teknik Anadolu liseleri açılmaya ve bu okullara **devlet desteği** verilmeye başlanmıştır (2016).
- Bütün meslek lisesi mezunlarına «**teknisyen**» unvanı verilmiştir (2016).
- **Çıraklık eğitimi zorunlu örgün ortaöğretim** kapsamına alınmıştır (2016).
- Öğrenciler iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı **sigortalanmıştır** (2016).
- Mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin fark derslerini tamamlayarak **meslek lisesi diploması** almalarına imkân sağlanmıştır (2016).
- Lise ve dengi okul mezunlarına sağlanan 3 yıl **askerlik erteleme hakkı**, meslek lisesi mezunları için **3+3** yıla çıkartılmıştır (2019).

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

6

- Mesleki ve teknik eğitime **erişim imkânlarının fırsat eşitliği temelinde artırılması** ve mesleki eğitimin **paydaş kurum ve kuruluşlarının süreçlere aktif katılımını esas alan iş birliği** modellerinin geliştirilmesine yönelik mesleki eğitim merkezleri ile mesleki ve teknik Anadolu liselerinin mevcut yapısı içinde yeni okul eğitim modelleri hayata geçirilmiştir.

- Yeni okul modelleri;

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

8

Yeni Okul Modelleri

BÖLGE OKULU

Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlamak üzere eğitim ortamları ve çevre şartları yeterli olmayan okullardaki öğrencilerin diğer illerdeki şartları uygun okullarda eğitim alabilmesi için "**Bölge Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi**" uygulaması geliştirilmiştir.

- 21 ilimizde 22 okulumuz bölge okulu kapsamına alınmıştır.

➤ Açılış Şartları

- Okulun bünyesinde veya aynı eğitim bölgesinde **ulaşım imkânı bulunan diğer okullara bağlı yeterli kapasitede pansiyonun bulunması,**
- Eğitimi yapılacak alanlarla ilişkili sektörün **yoğun olduğu bölgelerde** yer alması,
- Okulun **fiziki kapasitesi ile atölye ve laboratuvarlarının yeterli ve büyümeye elverişli olması** gerekmektedir.

Yeni Okul Modelleri

İHTİSAS OKULLARI

2024 yılında sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla **1.200 mesleki ve teknik Anadolu lisesinin denizcilik, tarım, ticaret ve turizm alan ve dallarında ihtisaslaşmasına yönelik düzenlemeler** yapılmıştır.

➤ Açılış Şartları

- Okulun bünyesindeki meslek alanlarının Genel Müdürlüğümüzce belirlenen **alan kümelenmelerine** uygun olması,
- Okulun bünyesinde eğitimi yapılan meslek alanlarıyla ilişkili **sektörün yoğun olduğu bölgelerde** yer alması,
- Okulun fiziki kapasitesi ile **atölye ve laboratuvarlarının yeterli** ve büyümeye elverişli olması,
- İhtisas özellikli okullarda atölye ve laboratuvarlar, okulda eğitimi yapılan meslek alanlarının **ortak kullanımına** uygun olması,
- İhtisas özellikli okulların ihtiyaca göre **üniversitelerle ve meslek kuruluşlarıyla ilişkilendirilmesi** gerekmektedir.

Yeni Okul Modelleri

SEKTÖRE ENTEGRE OKUL

- Kurum, kuruluş ve işletmelere ait bina, fabrika veya tesisler ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi, organize sanayi bölgesi ve Ar-Ge merkezi gibi alanlarda kurulan **11 ve 12. sınıf seviyelerinde eğitim ve öğretim yapılan okullardır.**
 - **Açılış Şartları**
 - Okulun, bünyesinde eğitimi yapılan meslek alanları bakımından uygun olan kurum, kuruluş ve işletmelere ait bina, fabrika veya tesisler ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi, organize sanayi bölgesi ve Ar-Ge merkezi gibi alanlarda yer alması,
 - İlgili paydaş kuruluşlarla protokolü bulunması gerekmektedir.
- NOT:** Sektöre entegre özellikli okullarda 9 ve 10. sınıf seviyesinde öğrenci kaydı yapılmamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

11

Yeni Okul Modelleri

SEKTÖR İÇİ OKUL

- İşletmelerin üretim tecrübeleri ve altyapılarının mesleki eğitim faaliyetleri ile birleştirilmesine yönelik iş birliğini esas alan,
- Bünyesinde eğitimi yapılan meslek alanları bakımından uygun olan kurum, kuruluş ve işletmelere **ait bina, fabrika veya tesisler ile teknoloji geliştirme bölgesi, endüstri bölgesi, organize sanayi bölgesi ve Ar-Ge merkezi** gibi alanlarda belirlenen
- **9. sınıftan itibaren öğrenci alan 4 yıllık okullardır.**
- İlgili paydaş kuruluşlarla protokol imzalanmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

12

Yeni Okul Modelleri

Meslek Ortaokulları

Meslek ortaokulu, öğrencilerin temel akademik derslerle birlikte erken yaşta mesleki bilgi ve beceri kazandıkları ve mesleki ve teknik Anadolu bünyesinde açılan bir okul türüdür. **18 ilde 20 okulda** eğitim öğretim faaliyetine devam edilmektedir.

18 il **20** Okul

➤ Açılış Şartları

- Ortaokul öğrencileri için ayrı giriş çıkış bulunması,
- Kız ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı en az 3 adet tuvalet ve 3 adet lavabo olması,
- Engelli lavabosunun bulunması,
- Engellilerin ulaşımı için rampa yada üst katta ise asansör bulunması,
- **Lise öğrencileri ile aynı katta ise ortaokul öğrencilerinin alanının lise öğrencilerinden izole edilmiş olması,**
- 4 adet sınıf ve fen laboratuvarı bulunması gerekmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

13

7. sınıf ve üzeri tüm sınıf seviyelerinde;

✓ Öğrencilerin **hem erken yaşta mesleki eğitimle tanışmalarına hem de gelecekteki kariyerlerine** karar verme noktasında hazırbulunuşluğa sahip olmalarını sağlamak, amacıyla modüler mesleki eğitim yöntemiyle "**Beceri Geliştirme Programı (Zanaat Atölyeleri)**" hayata geçirilmiştir.

✓ İlk olarak **19 ilde 272 okulda pilot** başlayan uygulama **81** ile yaygınlaştırılmıştır.

✓ 7. sınıf ve üzeri öğrenciler için **16** alanda **170 modüler kurs programı** düzenlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

14

Mesleki Eğilimi Belirleme (Beceri Ölçme Bataryası)

- ✓ 8 ve 9. sınıf öğrencilerinin meslek seçimlerinde teşvik edici olması ve çıkan netice çerçevesinde ailelere gerekli rehberlik hizmetinin sağlanarak ilgi ve yetenekleri doğrultusunda meslek alanlarına yönlendirilmesi için Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü iş birliğinde Mesleki Beceri Envanterleri geliştirme çalışmaları "**Mesleki Eğilimi Belirleme ve Beceri Ölçme Bataryası**" çalışmaları yürütülmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

15

Geleceğin Meslekleri

- **Geleceğin meslekleri** kapsamında yeni meslek alanlarına yönelik,
 - ✓ *Havacılık ve Uzay Teknolojisi*
 - ✓ *Yapay Zeka*
 - ✓ *Endüstriyel Kalite Kontrol*
 - ✓ *Gastronomi ve Mutfak Sanatları*alanlarının program geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır.
- Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde **56 alan 119 dalda** eğitim ve öğretim faaliyetleri devam etmektedir.

Sektörler İş Birliği Protokolleri

161 Kurum ve Kuruluş

166 İşbirliği

➤Sektörde meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarındaki öğretmen ve öğrencilerin yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla iş birliği protokolleri imzalanmakta ve yürütülmektedir.

Stratejik Protokoller ve Kurumsal İş Birlikleri

- ✓Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı,
- ✓Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,
- ✓Millî Savunma Bakanlığı
- ✓Kültür ve Turizm Bakanlığı,
- ✓Ticaret ve Sanayi Odaları,
- ✓Organize Sanayi Bölgeleri,
- ✓Teknoparklar,
- ✓Sektörün önde gelen kuruluşları
- ✓TOBB ve bağlı oda-borsalar ile kapsamlı iş birliği protokolleri gerçekleştirilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

17

Mesleki ve Teknik Eğitimde Projeler

ELMAS PROJESİ

(SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI)

«Mesleki ve Teknik Eğitim

İşbirliği Protokolü» mesleki ve

teknik ortaöğretim kurumlarının desteklenmesini ve stratejik sektörlerle entegre hale getirilmesini amaçlayan kapsamlı bir "eğitim-sektör entegrasyon modelini" kapsamaktadır.

12 il

13 Okul

- Etkin Sanayi-MTAL İşbirliği
- Yerli ve Millî Projelere Katılım
- Alan Uzmanlarından Tecrübe Aktarımı
- Başarı Bursu/İstihdam

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

18

Mesleki ve Teknik Eğitimde Projeler

DİJİTAL İKİZ PROJESİ

«Dijital İkiz Projesi» kapsamında mevcut atölye ve laboratuvarların sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklikle desteklenerek teknolojiye uyumlu hale dönüştürülmesi çalışmaları yürütülmektedir.

2025

2026

10 Okul (Pilot)

3 Alan

116 Okul

6 Alan

Elektrik-Elektronik
Teknolojisi Alanı

Makine ve Tasarım
Teknolojisi Alanı

Motorlu Araçlar
Teknolojisi Alanı

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim

19

OSB'LER VE MESLEKİ EĞİTİM

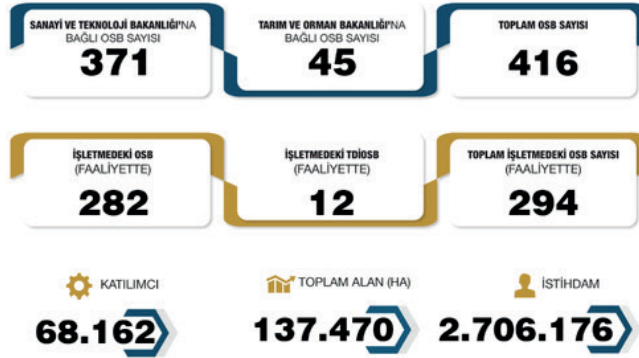
KOCAELİ – 11.12.2025

- ✓ Dünyada imalat sanayii; sermaye, rekabet, teknoloji ve dönüşüm konularının yanı sıra insan kaynağının niteliği üzerinden yeniden şekilleniyor.
- ✓ İş dünyasının değişen ihtiyaçları, sektör talepleri ve sürdürülebilir üretim için doğru yetiştirilmiş insan gücü çok önemli bir yer tutuyor.

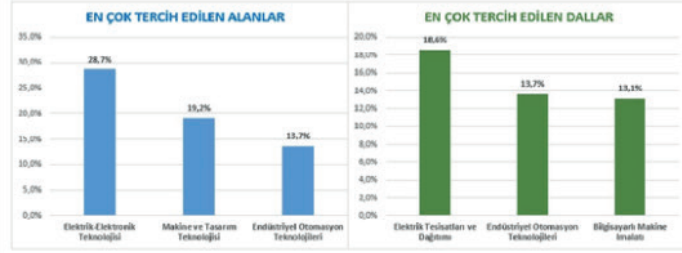
- ✓ Bu veriler ışığında aslında organize sanayi bölgelerimiz, işyeri temelli mesleki eğitimin en güzel ve verimli uygulama sahasıdır.

Mesleki ve teknik eğitim konusunda organize sanayi bölgelerimize bakacak olursak:

48'i özel, 33'ü resmi olmak üzere toplam 81 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemiz organize sanayi bölgelerimizde bulunuyor.

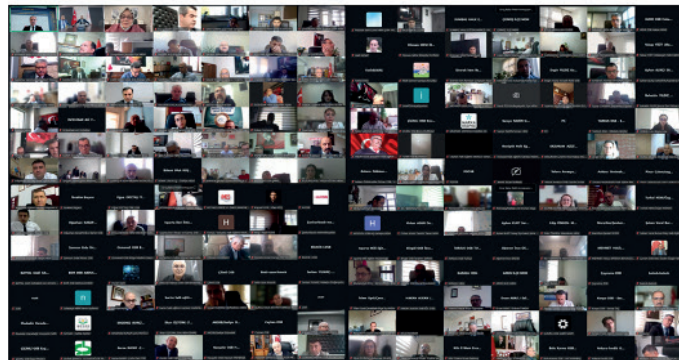
81 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemizde ise 60 binin üzerinde öğrencimiz eğitim-öğretim faaliyeti görmektedir.

- ✓ OSB'lerimizdeki 26 Meslek Yüksekokulunda toplam 23 bin 769 öğrencimiz bulunmaktadır.
- ✓ Okul öncesi eğitim kurumları ve Mesleki Eğitim Merkezleri ile çok daha güçlü bir eğitim altyapısı için çalışıyoruz.
- ✓ OSBÜK olarak yeni açılacak veya talebi az olan alan-bölüm-dallar için OSB'lerden gelen talepleri Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli şekilde yürütmekteyiz.

- ✓ Geçtiğimiz Ekim ayında OSB-Halk Eğitimi Merkezleri iş birliğini başlattık.
- ✓ OSBÜK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında sanayicilerin insan kaynağı ihtiyacını karşılamaya yönelik beceri temelli yeni bir iş birliğini hayata geçirdik.
- ✓ Yaptığımız çalışma ile 282 Organize Sanayi Bölgesi ile 246 Halk Eğitimi Merkezi eşleştirildi.

- ❖ Sektörümüzün ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki kurslar açarak beceri temelli eğitim sağlanacak.
- ❖ Halk Eğitimi Merkezlerini üretim süreçlerine entegre edeceğiz ve sanayi-eğitim iş birliği daha da güçlenecek.
- ❖ Yapılacak iş birliği ile mesleki eğitim yerelden güçlenecek, sanayiye doğrudan katkı sağlayacak.

BALOSB MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM MERKEZİ

1) Organize Sanayi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

- 2013-2014 eğitim öğretim yılında eğitime başladı.
- 353 öğrenci eğitim almaktadır.
- Lisenin ihtiyaçları BALOSB, Sanayi Odası ve Ticaret Odası tarafından karşılanmaktadır.

Bünyesindeki eğitim verdiği alanlar

1. Yenilenebilir Enerji Teknolojisi
2. Metal Teknolojisi
3. Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri
4. Tekstil Teknolojisi
5. Ulaştırma Teknolojisi

ORGANİZE SANAYİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MEZUN VERİLERİ (2023-2024)

ALANLAR	MEZUN SAYISI	KENDİ ALANINDA İŞE YERLEŞEN	ALANI DIŞINDA İŞE YERLEŞEN	ÜNİVERSİTE EĞİTİMİ ALAN	BOŞTA KALAN
Endüstriyel Otomasyon	65	32	10	4	19
Yenilenebilir Enerji	28	15	7	3	3
Metal Teknolojisi	7	3	2	0	2
Tekstil Teknolojisi	2	1	0	1	0
Ulaştırma Teknolojisi	7	1	4	2	0
TOPLAM	109	52	23	10	24

KENDİ ALANINDA İŞ BULMA ORANI %47,70

BALOSB Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi

- 2020 yılında Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde BALOSB Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi kurulmuştur.
- 2021 yılında düzenlediği kurslarla ilk mezunları vermiştir.
- Bünyesindeki 5 atölye ve 5 dershane ile hem OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin atölye ihtiyacını karşılanmış hem de eğitim hayatı bitmiş meslek sahibi olamamış bireyler düzenlenen kurslarla meslek sahibi olmaları sağlanmıştır.

MESTEM Bünyesindeki Atölye ve Dershaneler

◆ 5 Atölye;

- ✓ Yenilenebilir Enerji Atölyesi
- ✓ Endüstriyel Otomasyon
- ✓ Metal İşleri Atölyesi
- ✓ Makine Teknolojileri Atölyesi
- ✓ Temel Mekanik Atölyesi

◆ 5 Dershane /Laboratuvar;

- ✓ Enerji Verimliliği Laboratuvar
- ✓ Temel Elektrik Elektronik
- ✓ Bilişim Dershanesi
- ✓ Fabrika Otomasyonu Dershanesi
- ✓ Genel Dershane

2021 yılından itibaren MESTEM'de açılan kurslar;

Bilgisayar Destekli 3 Boyutlu Tasarım Kursu (SOLIDWORKS)	Bilgisayar Destekli 2 Boyutlu Tasarım Kursu (AUTOCAD)	İleri Excel Kursu	Bilgisayar Destekli CNC Operatörlüğü Kursu (Kadın)	CNC Tezgah Operatörlüğü Kursu
CNC Tezgahları Programlama	Gazaltı MIG-MAG Kaynak Kursu	Uygulamalı Temel Pnömatik	İleri Pnömatik	Temel Elektrik
	Temel Mekanik	Kaynak Simülasyon	Makine Bakım Onarım	

1) Bilgisayar Destekli CNC Operatörlüğü Kursu (Kadın)

CNC Tezgah Operatörlüğü Kursu

CNC Tezgahları Programlama

2) Gazaltı MIG-MAG Kaynak Kursu

3) Uygulamalı Temel Pnömatik

İleri Pnömatik

4) Kaynak Simülasyon

5) Makine Bakım Onarım

6) Temel Mekanik

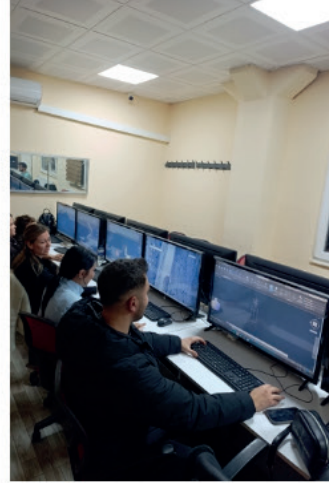
Temel Elektrik

7) Bilgisayar Destekli 3 Boyutlu Tasarım Kursu (SOLIDWORKS)

8) Bilgisayar Destekli 2 Boyutlu Tasarım Kursu (AUTOCAD)

9) İleri Excel Kursu

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MESTEM

- Toplam **682 aday** başarıyla mezun edilerek, farklı sektörlerde faaliyet gösteren çeşitli firmalara yönlendirilmiş ve bu firmalarda istihdam edilmeleri sağlanmıştır.

BALOSB Mesleki Belgelendirme Merkezi (MESBEM)

- MESBEM toplam 12 ulusal yeterlilikte, sınav ve belgelendirme faaliyeti gerçekleştirmek üzere yetkilendirilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Belgelendirme Merkezi (MESBEM)

Mesleki Yeterlilik Belgesi verilecek sektörler;

- ❖ Çelik Kaynakçısı
- ❖ Direnç Kaynak Ayarçısı
- ❖ Kaynak Operatörü
- ❖ Elektrik Pano Montajcısı
- ❖ İşletme Elektrik Bakımcısı
- ❖ Köprülü Vinç Operatörü
- ❖ Metal Kesim Operatörü
- ❖ Metal Kesimci
- ❖ Metal Levha İşleme Tezgah İşçisi
- ❖ Metal Levha İşleme Tezgah Operatörü
- ❖ NC / CNC Tezgah İşçisi
- ❖ Servis Aracı Şoförü

İmzalanan Protokoller

1) BALOSB Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi'nde Eğitiminin Verilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü

- Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Balıkesir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Güney Marmara Kalkınma Ajansı, Balıkesir Sanayi Odası ile BALOSB yönetim kurulu başkanlığı arasında iş birliği yapılarak MESTEM'de gerekli mesleki eğitimlerin verilmesini içermektedir.

2) Meslek Liselerinin Tanıtılması ve Teşvik Edilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü

- Altıeylül İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nce Altıeylül ilçesinde ve çevre ilçelerde eğitim gören ortaokul öğrencilerine, Altıeylül ilçesinde faaliyet gösteren Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nin tanıtılması ve teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

3) Tasarım Beceri Atölyelerine Yönelik İş Birliği Protokolü

- Altıeylül İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde öğrencilerin tasarım ve üretim yapabileceği Tasarım Beceri Atölyeleri kazandırılmıştır.
- Bu kapsamda Plevne İlkokulu'na 12 adet ahşap beceri atölyesi kurulmuştur.

4) "Umuda Kapı Açıyorum, Hayata Tutunuyorum" Uyuşturucu İle Mücadele Kapsamında Valilik İle Yürütülen İş Birliği Protokolü

- Balıkesir Valiliği tarafından Projede rehabilitasyon sürecinde olan adaylara mesleki eğitim kurslarının verilmesi.
- Bu kapsamda 53 adaya kurs verilmiş ve çeşitli firmalarda istihdam edilmiştir.

5) BALOSB ile Balıkesir Üniversitesi arasında "İkili İşbirliği İyi Niyet Çalışma Protokolü"

- Bu protokol çerçevesinde, BALOSB' de kurulan staj ve istihdam ofisi aracılığıyla öğrencilerin mesleki eğitim dönemlerini Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi'ndeki işletmelerde yapmaları sağlanmaktadır.

6) Denetimli Serbestlik Kapsamında Bireylerin Topluma Kazandırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü

- 2025 Aile Yılı kapsamında, Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı Koordinasyonu'nun talebi doğrultusunda; Balıkesir Sanayi Odası, Balıkesir Ticaret Odası, Balıkesir Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi arasında yapılan iş birliği protokolü imzalanmıştır.

7) Hibrit Yenilenebilir Enerji Modeli İş Birliği Protokolü

- Bu protokol kapsamında Organize Sanayi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bahçesine, eğitim-öğretimi destekleyici ve okulun enerji ihtiyacını karşılayacak nitelikte bir Rüzgâr Gülü (Rüzgâr Enerjisiyle Çalışan Elektrik Santrali) kazandırılması amacıyla hayata geçirilmiştir.

8) "Sanayide Kadın Gücü: CNC Operatörlüğü ile Kadınların Mesleki Alanda Güçlenmesi" projesi

- Güney Marmara Kalkınma Ajansı Teknik Destek Programı kapsamında yürütülen "Sanayide Kadın Gücü: CNC Operatörlüğü ile Kadınların Mesleki Alanda Güçlenmesi" projesi çerçevesinde düzenlenen CNC Operatörlüğü Eğitimi başlamıştır.
- Sanayimiz için nitelikli iş gücü yetiştirilmesine katkı sağlamakla birlikte, kadınların üretim süreçlerinde daha etkin rol almalarını desteklemektedir.

MESTEM Gelecek Projeksiyon

- BALOSB bünyesinde faaliyet gösteren 154 firmaya ihtiyaç duydukları teknik eğitim kursları hakkında anket gönderilmiştir.
- Geri dönüşler sonucunda 2026 yılında açılacak kurs programları belirlenmiştir.

2026 Yılında MESTEM'de Açılması Planlanan Kurslar

Kurs Adı
Akıllı Röle Ve Mikro Seviye Plc Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Programlanabilir Lojik Kontrol (Plc)
Rüzgar Ve Güneş (Hibrit) Enerji Sistemi Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Güneş Panelleri Ve Fotovoltaik Sistemleri Kurulum Bakım Ve Onarımı
Cnc Lazer Kesim Elemanı Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Çelik Boru Kaynakçılığı Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Gazaltı (Mig-Mag) Kaynağı
Kaynak Robotu İle Mig Mag Kaynağı Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Oksi-Gaz Kaynakçılığı Geliştirme Ve Uyum Kursu
Tig Kaynakçılığı
Tozaltı Kaynakçılığı Geliştirme Ve Uyum Eğitimi
Bilgisayar Destekli 2 Boyutlu Çizim (Autocad)
Bilgisayar Destekli 3 Boyutlu Çizim (Solidworks)
Sanayi Tipi Buhar Kazanı Yakma
İleri Excel Geliştirme ve Uyum Eğitimi
Vektörel Grafik Tasarımı - CORELDRAW Geliştirme ve Uyum Eğitimi
PVC Doğramacı

KURS AÇILIŞ SÜRECİNDE GELİŞTİRİLEBİLECEK EK ALANLAR

Kurs eğitim saatlerinin yüksek olması.

Eğitici bulmakta yaşanan zorluklar.

Okul eğitim saatleri ile kurs saatlerinin çakışıyor olması.

**TEŞEKKÜR
EDERİZ...**

"Umutla Başlayan, Üretimle Büyüyen,
Tam Akredite Aday Araştırma Üniversitesi;
Kocaeli Üniversitesi!"